

Cuprins

1. Marii șahiști despre... șah	4
2. Pius Brînzeu — Structură logică a gândirii în șah	5
O mare sportivă — Margareta Mureșan	8
3. Actualitatea șahistă	13
Ion Bîrîescu — Finala campio- natului municipal de șah	13
Sergiu Grünberg — Meciul de baraj pentru titlul de campio- nă republicană de șah	18
Turneul internațional I.C.E.D. București	21
Turneul internațional de la Vîrșeț	23
4. Din repertoriul invitațiilor la turneele internaționale de la Timișoara Nona Terentieva Găprindaș- vili	24
5. Pasiunea unei vieți	29
6. Partide alese din repertoriul jucătorilor timișoreni	30
7. Eugen Szabo — Șahul prin co- respondență	38
8. Francisc Tocăniță — Tradiția problematistică la Timișoara	39
9. Ancheta noastră	41
10. Miniaturi	43
11. Probleme	44
12. Curiozități din lumea șahului	45
Nicolae Andronescu — Ce este șahul ?	46
13. Marile noastre speranțe — Otilia Ganț	47
Virgiliu Șchiopescu — Epigrame	48

Comitetul de redactare :

Pius Brînzeu
Ion Bușe
Gheorghe Tîrpe
Secretar de redacție :
Aurel Jicman
Tehnoredactor :
Alexandru Ivan

www.stere.ro

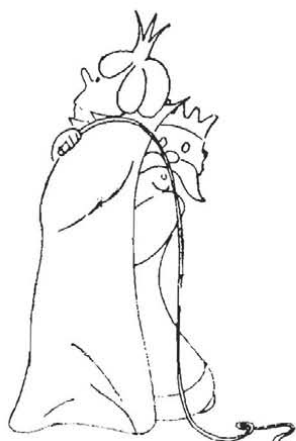
*N'avem cuvinte destule
ca să îndemnăm pe părinți
și pe profesori să îndrumeze
preocupările tineretului spre șah.
Dacă nu pun destul preț
pe intelectualitatea acestui joc,
să știe cel puțin că,
pentru șahist, tablele
și cărțile de joc,
ca și toate jocurile de noroc,
devin distracții barbare
de care se leapădă pe măsură
ce înțelege și practică tot mai bine
și mai intens șahul.*

Mihail Sadoveanu

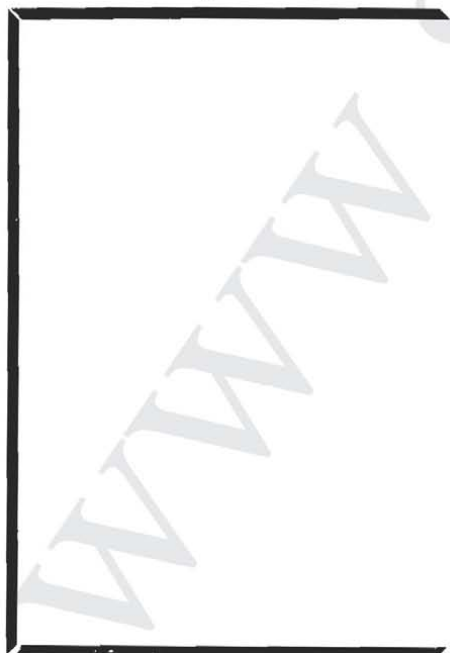

Cu ocazia turneelor internaționale de șah, Clubul Sportiv „Medicina” Timișoara, a organizat de fiecare dată la librăria „M. Eminescu” o vitrină șahistă.

Marii şahişti ...

despre Ş A H

Paul Morphy (1837—1884) : Lupta pentru şah nu vizează câştigul material ci este o chestiune de onoare. Învăţaţi-i să joace pe potenţaii acestei lumi şi vă veţi putea convinge că răul va pierde în favoarea moralităţii şi a frumosului !

Siegbert Tarrasch (1862—1934) : Încerc un sentiment de reală compătimire faţă de cel ce nu cunoaşte şahul, aşa cum compătimeşc pe cei ce n-au cunoscut iubirea. Fiind că şahul, precum iubirea sau muzica, are darul să facă pe oameni fericiţi.

Raul José Capablanca (1888—1942) : Să ne îndepărtăm de ştiinţă. Şahul nu va ajunge niciodată la apogeu pe căile ştiinţei. Cu ajutorul fanteziei să transformăm lupta tehnică într-o luptă de idei.

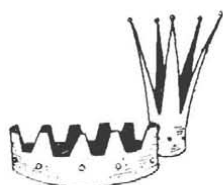
Alexandr Alehin (1892—1946) : Pentru mine şahul nu este joc ci o artă... Fiecare şahist de valoare are nu numai dreptul ci chiar datoria de a se considera artist.

Max Euwe (1901—) : Şahul disciplinează gândirea omului, îi măreşte puterea de concentrare, dezvoltă memoria, stăpînirea de sine şi multe alte virtuţi ale personalităţii.

Mihail Botvinnik (1911—) : ... Orice şahist, fie el cit de bun, este un om şi nu un automat. Ca atare, în jocul lui, greşelile sînt explicabile.

Robert Fischer (1943—) : Şahul este singura bucurie a vieţii mele...

Anatoli Karpov (1951—) : Şahul este pentru mine totul...

Structura logică a gândirii în șah

Jucătorul de șah ajunge să gîndească corect fără să facă studii speciale de logică, în înțelesul acesteia ca știință al cărei obiect este stabilirea condițiilor corectitudinii gândirii. El ajunge să gîndească corect jucînd, documentîndu-se, căutînd să pătrundă cit mai adînc în tainele acestui sport, așa cum poate ajunge să vorbească bine și fără studii speciale de gramatică. De aceea, poate, nu întîlnim în manualele și revistele de șah studii privind regulile și legile care stau la baza relațiilor dintre idei și asigură exactitatea gândirii. Credem, însă, că mecanismele gândirii în șah merită să fie cercetate și de pe alte poziții decît acelea care sînt familiare cronicarilor șahiști. Concluziile la care se ajunge sînt, așa cum se va vedea, aceleași, dar se asigură în acest mod, sîntem convinși, o mai bună înțelegere a lucrurilor.

Ca punct de plecare a discuției, și pentru mai multă claritate, putem asimila un jucător de performanță în șah cu un om de știință, evoluînd însă într-una din științele zise exacte. În materie de gîndire și unul și altul operează cu aceleași unelte: noțiuni, judecăți și raționamente. Dar, spre deosebire de alte domenii ale activității umane, unde un rol important îl joacă probabilitatea, în cazul nostru se operează cu noțiuni precise, ușor de definit, cu judecăți de valabilitate universală și cu raționamente care duc, de cele mai multe ori, la concluzii certe. Noțiunile cu care se operează în șah sînt, într-adevăr, definite cu mare precizie. Orice jucător știe cu exactitate ce înseamnă noțiunile de „șah“, de „șah dublu“ sau „șah etern“, de „mat“ sau „pat“, de „rocadă“, „gambit“, „variantă“, „zugzwang“, „remiză“ etc.

Judecățile, la rîndul lor, se formează cu ajutorul noțiunilor și reflectă legătura dintre aceste noțiuni și însușirile lor. Practic, în șah, avem de a face totdeauna cu judecăți universale. Figurile și pionii au valori precise, iar mutările lor sînt și ele bine precizate, fără nici un echivoc. De asemenea, regulile jocului sînt astfel stabilite încît nu dau loc la interpretări arbitrare. Iată acum cîteva exemple de judecăți cu valabilitate universală care fac parte din fondul bogat de idei aparținînd șahului, fără a fi legate direct de regulamentul propriu-zis de joc: „O figură este cu atît mai bine plasată cu cît numărul și valoarea cîmpurilor pe care le controlează este mai mare“, „Stăpînirea unei coloane deschise asigură un avantaj pozițional substanțial“, „Atacul cu intenții de cîștig este justificat numai în poziții superioare“, „Pozițiile egale, la joc corect, duc tot la poziții egale“, „Cu cît un pion liber este mai depărtat de reglele advers, cu atît el este mai valoros“ etc. ... Asemenea judecăți de natură să permită raționamente cu concluzii certe într-o partidă de șah, sînt formulate încă din epoca zisă a „copilăriei șahului“. În poemul lui Francisco Bernardino Caldagno, datînd din secolul al XVI-lea, de exemplu, se indică: „Nu introduce dama în joc prea devreme“, „Nu acoperi diagonala nebunului“, „Străduiește-te să-ți dublezi turnurile (Ludendo studeos Rochos duplare feroces)“ etc.

Problemele cele mai interesante privind dinamica gîndirii în șah le ridică, fără îndoială, raționamentele. Jucătorul de șah uzează, în principal, de trei tipuri de raționamente: raționamente deductive, raționamente inductive și raționamente prin analogie.

În raționamentele deductive se merge de la general la particular. Jucătorul privește tabla de șah și evaluează poziția. El notează cu grijă caracteristicile acestei poziții: existența de cimpuri slabe și tari, structura pionilor, existența de pioni dubli, izolați sau liberi, poziția figurilor și mobilitatea lor, prezența coloanelor deschise, posibilitatea ocupării lor și a pătrunderii cu figurile grele pe linia a 7-a etc. O apreciere exactă a poziției permite stabilirea unui plan just de joc, care este un plan strategic, urmînd a fi realizat prin mijloace tactice. În unele cazuri însă, analiza poziției poate să releve o anumită particularitate care sugerează ideea unei combinații. Combinația pornește de la o singură mișcare, uneori un sacrificiu, dar pentru realizarea ei este necesară analiza unui număr mai mic sau mai mare de variante, adică analiza răspunsurilor posibile la mișcarea făcută. În acest caz jucătorul uzează de raționamente de tip inductiv, în care mișcarea merge de la particular la general.

În mod obișnuit jucătorii care nu au velenități de performeri se folosesc de raționamente inductive simple, cu ajutorul cărora analizează numai 2—3 variante. Jucătorii de performanță analizează un număr mult mai mare de variante, mai ales atunci cînd fac combinații cu sacrificii de figuri. Ca exemplu poate fi dată cunoscuta partidă Hoffman—Petrov, jucată în 1844, la Varșovia. Despre această partidă comentatorii spuneau că Petrov a trebuit să analizeze aproximativ 50 de variante înainte de a se hotărî să sacrifice dama. Este evident, însă, că în asemenea situații există riscuri pe care și le asumă jucătorul care mizează pe combinații, riscuri mai mari decît cele pe care și le asumă un jucător pozițional. Aceasta decurge din faptul că cei doi jucători își manifestă preferința pentru două tipuri diferite de raționamente. Or, logica arată că raționamentele deductive, corect efectuate, duc în mod necesar la concluzii certe, în timp ce raționamentele inductive, prin însăși natura lor, de cele mai multe ori nu duc decît la concluzii probabile. Un exemplu din cele mai demonstrative îl constituie rezultatul revanșei pentru titlul mondial dintre Botvinnik și Tal, unde deducția a triumfat asupra inducției.

Un rol deosebit de important în cazul șahului îl joacă raționamentele prin analogie. Aceste raționamente se bazează pe reprezentări. Reprezentările, în cazul nostru, sînt reflectări intuitive, evocări mentale, ale unor situații întîlnite pe tablă în cursul unor partide jucate altă dată, sau ale unor situații reținute din analizele partidelor jucate la concursuri sau publicate în literatura de specialitate. Jucătorul face o analogie, compară mintal o situație anterioară cu cea pe care o are în față, unde urmează să găsească soluția cea mai indicată. Este evident că în aceste condiții un jucător cu un fond mai bogat de reprezentări, adică cu mai multă experiență, este avantajat față de un jucător cu o experiență practică mai modestă.

O problemă care se ridică aici este aceea de a stabili raționamentele de care se folosește cel mai des un jucător de performanță. Pentru a răspunde la această întrebare putem raporta modul de a gândi la evoluția pe plan istoric a șahului. La primele lui începuturi, în șah predominau raționamentele inductive simple, iar jocul comporta multe greșeli, așa cum se întîmplă și astăzi la cei care își încep ucenicia în acest joc. Un mare pas înainte a avut loc în secolul trecut, în epoca romantică a șahului. Maeștrii care au ilustrat această epocă — Morphy, Anderssen, Cigorin —, s-au bazat și ei pe raționamente de tip inductiv, dar mult mai complexe, realizînd combinații care ne încîntă și astăzi. A fost o epocă în care s-a pus un mare accent pe latura artistică a șahului. Reprezentanții acestei epoci uzau însă și de raționamente prin analogie. Celebra partidă, zisă „nemuritoare“, în care Anderssen a jucat împotriva lui Kiezerittzky, în anul 1851, la Londra, poate fi un exemplu. Această partidă a fost precedată de alte două partide în care cîștigul a fost realizat tot

prin combinații cu sacrificiul a două turnuri. Or, este de presupus că Anderssen cunoștea a este două partide pe care le-a evocat mintal în cursul realizării celebrei sale partide. El însă a sacrificat în plus și dama, sacrificiu pe care adversarul său nu l-a prevăzut.

Situația s-a schimbat însă la sfârșitul secolului trecut, o dată cu apariția lui Steinitz care a elaborat celebra sa teorie privind strategia modernă a șahului. În această teorie calcularea posibilităților combinative trece pe planul al doilea. Pe primul plan se situează aprecierea poziției, studiul diferitelor caracteristici pe care le conține. Cu aceasta, șahul din artă a devenit știință, iar raționamentele deductive au ajuns să fie folosite cu precădere. În afara lui Steinitz un alt reprezentant al acestei teorii a fost Tarrasch, pentru care principiile jocului pozițional au devenit adevărate dogme. S-a produs însă, ulterior, o reacție, iar șahul nu și-a pierdut componenta de ordin artistic. Și astăzi se realizează partide frumoase, cu combinații elegante, bazate pe sacrificii, de damă chiar, dar aceste combinații nu se mai fac decât atunci când condițiile locale o permit, fără riscurile mari de altă dată. Cel mai demn reprezentant al șahului zis „complet” rămâne, fără îndoială, Alehin, stăpîn pe strategie, deosebit de inventiv și cu o memorie impresionantă.

Raționamentele deductive continuă să fie folosite cu precădere în șahul modern, alături de celelalte tipuri de raționamente, cu care se înlănțuie în mișcarea permanentă a gândirii. Karpov este un exemplu, între alți mari maeștrii sovietici, cu toții în primul rînd strategii. Printre ei, Tal este acela care manifestă mai multă înclinație spre loviturile tactice, care duc la adevăratele creații artistice.

Experiența pe care o acumulează un mare maestru printr-o pregătire îndelungată, de ordin teoretic și practic, îi permite uneori să aprecieze cu mare repeditate o poziție complicată pe tablă și să indice imediat planul de joc. Capablanca, ne spune Litmanowicz, dădea dovadă de o intuiție fenomenală fiind în măsură să aprecieze dintr-o singură privire poziția de pe tablă și să stabilească imediat cea mai bună variantă de joc. Se poate oare vorbi în aceste cazuri de intuiție ca de o capacitate superioară a unor jucători de a pătrunde în esența lucrurilor, fără vreo elaborare logică prealabilă? Nu, pentru că nu este vorba aici de ceva înnăscut, sau irațional, ci de rezultatul experienței, al cunoștințelor cîștigate, al exercițiilor anterioare ale gândirii.

Sub aspectul pregătirii, un jucător de șah de mare performanță nu este de invidiat. Baza de cunoaștere a șahului s-a lărgit foarte mult, astfel că în prezent un jucător ca să ajungă maestru internațional, sau mare maestru, trebuie să facă un efort de pregătire mai mare chiar decît acela pe care îl cere absolvirea unei facultăți. Sub acest aspect poate fi menționat Fischer care și-a abandonat complet studiile școlare în favoarea șahului. Dar, pe lîngă muncă mai este necesar talentul, o bună memorie, posibilități intelectuale deosebite și, mai presus de toate, multă pasiune. În schimb, nici un alt sport nu este în măsură să permită realizarea unor asemenea creații, în care arta se îmbină cu știința, creații care fac ca unele partide de șah să dăinuie peste veacuri.

Pius Brinzeu

ȘTIATI CĂ ... ● ȘTIATI CĂ ... ● ȘTIATI CĂ ...

meciul de șah Timișoara-București, din 1925, a fost cîștigat de timișoreni cu scorul de 7-3? Acesta a fost primul meci dintre cele două orașe și, ... din cite știm, ... ultimul!

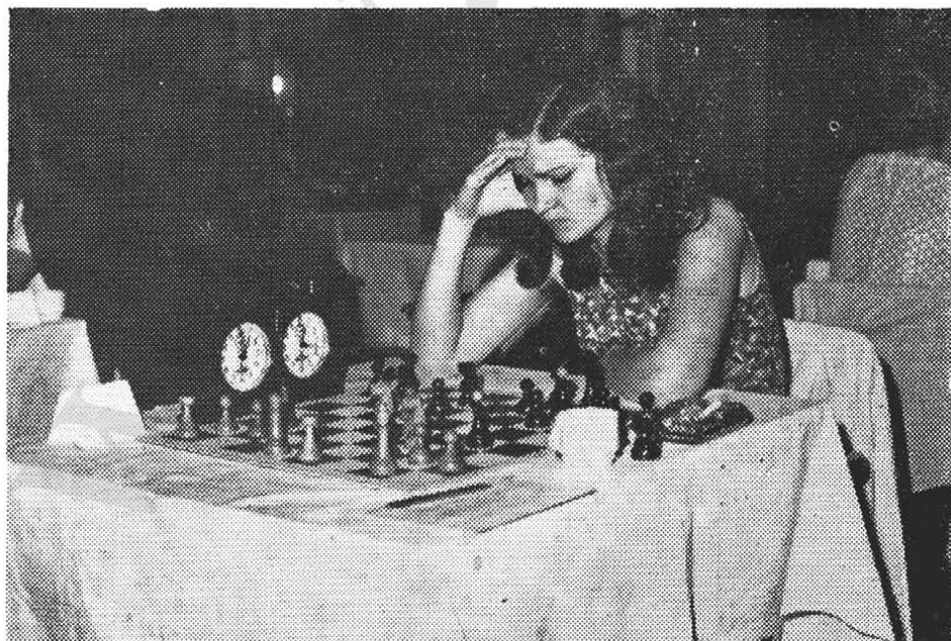
O mare sportivă — MARGARETA MUREŞAN

Pe marginea întrecerii cu Lidia Semenova
în turneul candidatelor

Bad Kissingen, martie—aprilie 1983

Sportivii de performanță, odată ajunși pe cele mai înalte culmi ale ierarhiei sportive, sint constrinși uneori și să coboare, după care, însă, își pot relua ascensiunea. Sub acest aspect ei pot fi comparați cu alpinistii, evoluind la mari înălțimi, obligați să coboare cînd trec de pe un pisc pe altul. Poate la aceasta se gîdea Shakespeare cînd spunea, în chip de consolare, că „adeseori căderea este un mijloc de a te ridica mai sus“.

Margareta Mureșan, marea noastră sportivă, prin talent și ani grei de pregătire, printr-un admirabil efort de autodepășire, s-a ridicat pînă pe cea mai înaltă culme la care a ajuns pînă acum un jucător de șah din țara noastră. Aici, a fost constrinsă să se oprească și să dea un pas înapoi. Aceasta s-a produs recent la Bad Kissingen, în turneul candidatelor pentru titlul mondial la șah. Lupta ei cu Lidia Semenova a fost o teribilă încheștare, epuizantă pentru cele două sportive, profund emoționantă pentru toți cei care au urmărit-o. A fost un meci de 10 partide, prea scurt însă, așa

cum s-a văzut ulterior, pentru a departaja în mod convingător cele două concurențe. Margareta s-a pregătit cu grijă, așa cum a făcut-o întotdeauna, dar startul întrecerii nu a găsit-o în cele mai bune condiții fizice și psihice. A fost surprinsă și s-a văzut condusă de la început cu două puncte. A redus pentru moment din diferență, dar după 6 partide rezultatul era de 4—2 în favoarea adversarei. În această situație nimeni nu mai vedea posibilitatea egalării, dat fiind numărul mic de partide care urmau să se mai joace. Margareta Mureșan, printr-un extraordinar efort, a reușit totuși să egaleze și, după 8 partide, scorul era de 4 la 4. Efortul făcut s-a dovedit însă epuizant și în ultima partidă în care avea nevoie de un punct pentru a continua lupta, nu a obținut decât remiza și a fost constrinsă să depună armele. Scor final — 4½ la 5½. Mersul ei, însă, din zonal la interzonal, din interzonal la turneul candidaților, a fost un marș triumfal, care se înscrie ca un episod memorabil în istoria șahului din țara noastră.

Pentru tinerii jucători de șah din Timișoara, Margareta Mureșan rămâne un mare exemplu. Ne-am gândit să abordăm o scurtă discuție pe marginea acestui meci, axată mai mult pe elemente de ordin tehnic, considerând că astfel vom fi mai utili cititorilor.

— Am urmărit meciul cu stringere de inimă, am studiat partidele jucate și cred că pe marginea lor se pot face citeva observații de ordin general. Cred, mai întâi, că se poate face o analogie între acest meci și — „toutes proportions gardées” — între meciul care a avut loc în 1960 între Botvinnik și Tal. S-au întâlnit atunci un jucător considerat ca exponent al șahului științific, bazat pe strategie și joc pozițional, cu un jucător manifestând înclinații pentru combinații și lovituri tactice. A fost un meci între două stiluri așa cum se pare că a fost și meciul dintre Margareta Mureșan și Lidia Semenova. Botvinnik a fost surprins, a intrat de multe ori în criză de timp și, cu toate că meciul a durat 21 de partide, a pierdut. Și-a luat însă revanșa în mod strălucit în anul următor, când corectându-și unele deficiențe nu s-a mai lăsat surprins.

Se pun aici două întrebări, Margareta : dacă și în meciul cu Semenova a avut loc o bătălie între două stiluri de joc și dacă, într-adevăr, ai fost surprinsă de adversară ?

— La fel ca și Botvinnik în meciul său cu Tal, și eu am fost surprinsă de jocul tactic al adversarei mele, mai ales că fișa psihologică și cartoteca șahistă mi-o recomandau drept o jucătoare pozițională, care joacă à la longue poziții solide, fără a-și asuma riscuri prea mari. Marea maestră sovietică Lidia Semenova a urmărit cu multă perseverență dinamizarea jocului pozițional impus de mine, a reușit să pună probleme tactice greu de rezolvat aproape la fiecare mutare. Descori combinațiile sale, având rol de surpriză psihologică, n-au reprezentat linia cea mai exactă de joc, dar riscind și-a creat șansă.

— O altă observație care se poate face este aceea a partidelor câștigate față de remize. În general, remizele în asemenea meciuri sînt mai numeroase decît partidele decise. În meciul dintre Capablanca și Alehin, din 1927, de exemplu, din 34 de partide 25 au fost remize ; în primul meci dintre Petrosian și Spasski au fost 17 remize

la 7 partide câştigate ; în primul meci dintre Karpov şi Korcinoi au fost 21 remize la 11 partide decise ... În meciul de la Bad Kisingen, în schimb, din 10 partide jucate au fost numai 3 remize ! Cum se explică această proporţie mică de remize ?

— Atît eu cit şi adversara mea sintem jucătoare care luptă şi încearcă să obţină victoria în fiecare partidă folosind la maximum ultima şansă. Combativitatea adversarei mele, care joacă pînă la rege contra rege, este de mult cunoscută. Începutul nefavorabil al meciului nu mi-a permis să accept propunerile de remiză ale adversarei, pentru că nu prin remiză se combate un scor de 2—0, ci prin luptă. Cele trei remize au survenit la capătul unei înclătări de forţe egale.

— În meciurile din turneele candidaţilor şi în cele pentru titlul mondial au fost uneori efectuate mutări derutante nu întotdeauna însă corecte. În meciul Botvinnik-Tal, de care am vorbit, acesta din urmă a făcut şi sacrificii incorecte, cărora Botvinnik nu le-a găsit răspunsul la tablă. De asemenea, în partida a 17-a, care, după comentatori, a pecetluit soarta meciului pentru titlul dintre Petrosian şi Spasski, din 1969, şalangerul la titlu a efectuat o mutare derutantă, care s-a dovedit ulterior a nu fi corectă. Campionul mondial nu i-a găsit însă răspunsul, greu de găsit de altfel la tablă, a făcut o greşală, apoi altele şi a pierdut. A pierdut însă nu numai partida, ci şi titlul, deoarece nu a mai rezistat tensiunii meciului.

În meciul cu Semenova, au fost şi acolo, mă întreb, mutări derutante, corecte sau nu, de natură să influenţeze rezultatul final ?

— Semenova a ales în partidele 1, 3, 5, 7 aceeaşi variantă a Apărării slave : Schlechter, oferind un sacrificiu de pion încă de la mutarea a 12-a pentru a obţine dezvoltarea rapidă a pieselor sale. Dacă în prima partidă acest sacrificiu a avut rolul mutării-surpriză, în celelalte partide linia de joc aleasă de Lidia nu m-a mai surprins, ca dovadă că am acumulat 2,5 p. din 3. Nici pînă acum nu-mi este pe deplin clar de ce Lidia a perseverat în folosirea planului de joc ales, plan considerat mai slab, neaducînd pieselor negre egalarea poziţiei.

— Şi acum, o ultimă întrebare. Dintre marii jucători care s-au impus de-a lungul istoriei acestui minunat sport care este şahul, spre care dintre ei se îndreaptă simpatia şi aprecierile lui Margareta Mureşan ?

— Idolul meu a fost şi rămîne Robert J. Fischer, cel care a dat noi dimensiuni şahului contemporan, atît prin lupta sa deschisă cu condiţiile de joc, cu regulamentul FIDE, cit şi cu teoria modernă a deschiderilor. De fiecare dată cînd studiez partidele lui Bobby apreciez foarte mult felul inventiv în care a ştiut să folosească resursele poziţiilor, mobilizîndu-se pentru victorie, admir sportivitatea sa la masa de joc. Regret enorm retragerea lui Fischer din activitatea competiţională, trăiesc cu speranţa că neîfărmurita sa dragoste pentru şah îl va face să revină, spre bucuria miiloanelor de admiratori.

*
* *
*

În încheierea acestei discuţii, redăm două partide, una câştigată de Margareta Mureşan, după un joc foarte frumos condus, în spiritul strategiei şi a jocului poziţional modern, a doua câştigată de Semenova, terminată cu o frumoasă combinaţie de mat. Mai redăm şi un final, jucat impecabil de Mureşan şi câştigat după o frumoasă partidă de luptă.

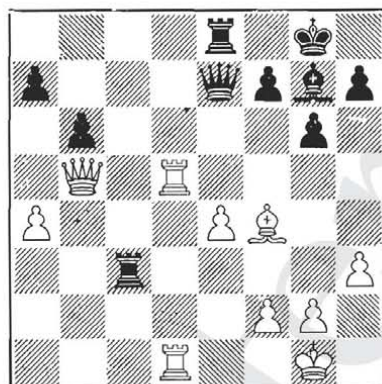
Partida a 7-a

Mureşan

Semenova

Apărarea slavă

1. Cg1-f3	d7-d5	22. e3-c4	Nb2-e5	28. Td5-d7	De7:e4
2. c2-c4	c7-c6	23. Df3-b3	Tc2-c7	29. Td7:a7	Te8-c8
3. c2-c3	Cg8-f6	24. Nd2-c3	b7-b6	30. Nf4-e3	Tc3-c6
4. Cb1-C3	g7-g6			31. Db5-b3	De4-f5
5. d2-d4	Nf8-g7			32. Ta7-b7	Tc6-c2
6. Nf1-e2	0-0			33. Db3:b6	Tc8-e8
7. 0-0	d5:c4			34. Td1-d8	Tc2-c8
8. Ne2:c4	Nc8-g4			35. Td8:e8+	Tc8:e8
9. h2-h3	Ng4:f3			36. a4-a5	Df5-c2
10. Dd1:f3	Cb8-d7			37. Db6-b3	Dc2:b3
11. Tf1-d1	e7-e5			38. Tb7:b3	Tc8-a8
12. d4-d5	e5-c4			39. Ne3-b6	Ng7-e5
13. Cc3:e4	Cf6:e4			40. Tb3-d3	Rg8-g7
14. Df3-e4	Cd7-b6			41. Rg1-f1	Rg7-f6
15. Nc4-b3	c6:d5			42. Rf1-e2	Rf6-e7
16. Nb3:d5	Tf8-e8			43. Re2-d2	Ne5-f4+
17. De4-f3	Cb6:d5			44. Rd2-c3	Ta8-c8+
18. Td1:d5	Dd8-e7			45. Rc3-b4	Tc8-c1
19. Ta1-b1	Ta8-c8	25. Tb1-d1	Ne5-g7	46. a5-a6.	
20. Nc1-d2	Tc8-c2	26. Ne3-f4	Tc8-c3		
21. a2-a4	Nf6:b2	27. Db3-b5 (v.d.)	h7-h5		

Negrul cedează

Partida a 4-a

Semenova

Mureşan

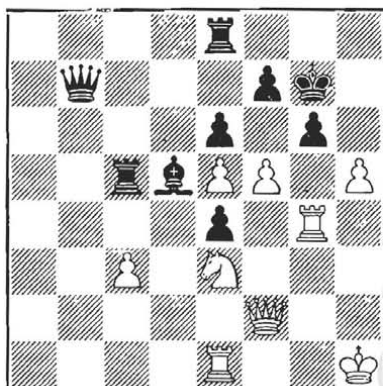
Apărarea Siciliană

1. c2-e4	c7-c5	7. a2-a4	b7-b6	13. Nc1-e3	Tf8-e8
2. Cg1-f3	d7-d6	8. 0-0	Nc8-b7	14. Tal-e1	Ne7-f8
3. d2-d4	Cg8-f6	9. Ne2-d3	Cb8-d7	15. Ne3-c1	Cd7-c5
4. Cb1-c3	c5:d4	10. Dd1-e2	Nf8-e7	16. De2-f3	d6-d5
5. Cf3:d4	e7-e6	11. Rg1-h1	Dd8-c7	17. e4-e5	Cf6-e4
6. Nf1-e2	a7-a6	12. f2-f4	0-0	18. Nd3:e4	Cc5:e4

■ ŞTIĂŢI CĂ ... ● ŞTIĂŢI CĂ ... ● ŞTIĂŢI CĂ ... ■

primul campionat național de șah a avut loc în anul 1926 și că titlul de campion național a revenit jucătorului timișorean Alexandru Tyroler ? Tot acest jucător a devenit campion național și în anii 1927 și 1929.

19. Cc3 : e4 d5 : e4
20. Df3-f2 Ta8-c8
21. c2-c3 Nb7-d5
22. Nc1-e3 g7-g6
23. Tf1-g1 Dc7-b7
24. Cd4-c2 b6-b5
25. a4 : b5 a6 : b5
26. Ne3-d4 b5-b4
27. Cc2-e3 h7-h5
28. g2-g4 h5 : g4
29. Tg1 : g4 b4 : c3

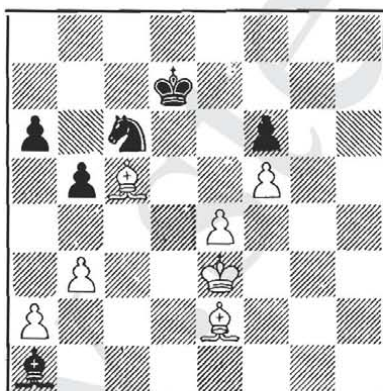

30. b2 : c3 Tc8-c4
31. h2-h4 Nf8-c5
32. h4-h5 Rg8-g7
33. Nd4 : c5 Tc4 : c5
34. f4-f5 (v.d.) Te8-h8
35. f5 : g6 Th8 : h5+
36. Rh1-g1 Rg7-f8
37. Te1-f1 Tc4-c7
38. Df2-f6 Tc7-d7
39. g6 : f7

Negrul cedează

Finalul partidei a 3-a
Mureşan Semenova

53. a2-a4 b5 : a4
54. b3 : a4 Cc6-b8
55. Ne2-c4 Rd7-c6
56. Nc5-a7 Na1-e5
57. Re3-d3 Cb8-d7
58. Nc4-d5+ Rc6-c7
59. Nd5-e6 Cd7-f8
60. Ne6-c4 Rc7-b7
61. Na7-d4 Cf8-d7
62. Nc4-e6 Ne5 : d4
63. Rd3 : d4 Cd7-e5
64. Rd4-c5 Rb7-c7

65. Ne6-c4 Ce5-d7+
66. Rc5-d4 Cd7-b8
67. Rd4-d5 Cb8-d7
68. a4-a5 Cd7-b8
69. Rd5-e6 Cb8-d7
70. Nc4-d5 Rc7-d8
71. Nd5-c6 Cd7-e5
72. Nc6-a4 Ce5-c4
73. Na4-b3 Nc4-d2

Negrul cedează

P.L.

ACTUALITATEA ŞAHISTĂ

FINALA CAMPIONATULUI MUNICIPAL

Un nou campion al Timişorii

La startul întrecerii din acest an pentru titlul de campion municipal s-au prezentat 14 jucători, componenți ai cluburilor A.E.M., Medicina, Electromotor și Constructorul. Din grupul favoriților făceau parte trei sportivi care aveau deja în palmares acest titlu — Constantin Heim, campionul de anul trecut, Ion Biriescu și Ion Zarcu — precum și jucătorii Ervin Mozeș și Ion Mărășescu, maeștrii cu o bogată experiență și componenți de bază ai echipei A.E.M., vicecampioană națională în 1982. După câteva runde jucătorii Mozeș și Biriescu s-au desprins de ceilalți concurenți, oferind o cursă palpitantă în doi pentru primul loc. A câștigat în final exarădeanul Mozeș, cu excepționalul rezultat de 11,5 puncte din 13 posibile, realizând un procentaj record de 88,4%, nemaiîntlnit în finalele campionatelor timișorene. Obținând titlul de campion el câștigă în același timp dreptul de participare directă în finala B a campionatului republican individual. Jocul său se caracterizează printr-o tendință permanentă de ascuțire a luptei, prin înclinație spre poziții neobișnuite și printr-o foarte bună tehnică de realizare a avantajelor în final. Stilul noului campion, care pune mereu noi probleme adversarului, a incomodat vizibil pe mulți dintre adversarii săi, care au intrat în criză de timp și au greșit înainte de controlul timpului. Un joc de calitate a prestat și maestrul internațional Biriescu care, la fel ca și anul trecut, termină pe locul secund. Rezultatul său este superior celui de anul trecut și el ar fi putut fi chiar mai bun, însă două momente de neatenție în poziții superioare, în partidele cu Prundeanu și Mărcia, l-au costat prețioase jumătăți de puncte. Este adeptul unui joc strategic presărat cu poante tactice. Pe următoarele locuri s-au clasat doi reprezentanți ai clubului Medicina. Rezultatul de 9 puncte din 13 posibile al maestrului Ion Zarcu este cu atât mai merituos cu cât obligațiile sale profesionale l-au împiedicat să dea totul în acest concurs. Toate felicitările le merită tânărul Mărcia, (21 ani). El a dovedit că rezultatul extraordinar obținut în semifinale (locul întâi, cu un avans de 1,5 puncte față de al doilea clasat), nu a fost o întâmplare. Este un jucător înzestrat cu un deosebit simț combinativ, despre care se va mai auzi. Sub toate așteptările a jucat Ion Mărășescu. El poate invoca unele motive obiective, dar acestea nu pot constitui decît o scuză parțială pentru rezultatul său cu totul nesatisfăcător. Un element de culoare l-a constituit prezența în concurs a maestrelor internaționale Gertrude Baumstark și Ligia Jicman. Participarea lor într-un concurs masculin a avut ca scop pregătirea pentru confruntările lor viitoare. Este o metodă aplicată cu bune rezultate în șahul nostru feminin.

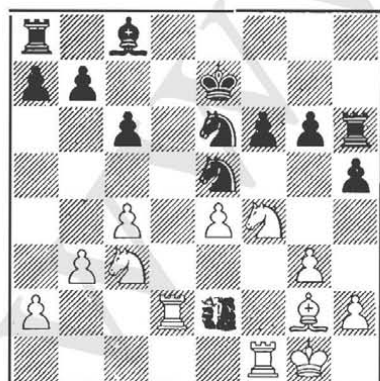
FINALA - CAMPIONATULUI MUNICIPAL DE ȘAH - TIMIȘOARA

LOC	NUMELE SI PRENUMELE	CLUB	CAT	ELO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	PUNCTE
1	MOZES ERVIN	AEM	M	2375	●	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11 1/2
2	BIRIESCU IOAN	AEM	MI	2340	1/2	●	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1/2	1	1	1	10 1/2
3	ZARCUA ION	MED	M	2340	1/2	1/2	●	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	+	1	1/2	1	9
4	MĂRCIA GOTTFRIED	MED	CM	2200	1/2	1/2	1/2	●	1/2	1/2	1	0	1	1	1	1	1/2	1	9
5	PRUNCIANU ALEX	MED	M	2210	0	1/2	1/2	1/2	●	1	1/2	0	1/2	1/2	1	0	1	1	7
6	OPRIȘ GRĂȚIAN	CONST	CM	2145	0	0	1/2	1/2	0	●	1	1	1/2	1	0	1	1	1/2	7
7	HEIM CONSTANTIN	AEM	M	2275	0	0	1/2	0	1/2	0	●	1	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	5 1/2
8	DRAGOS DORIN	AEM	CM	2215	0	0	0	1	1	0	0	●	0	0	1/2	1	1	1	5 1/2
9	BAUMSTARK GERTRUDE	MED	MI	2015	0	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1	●	1/2	1	1/2	1/2	1/2	5 1/2
10	JICMAN LIGIA	AEM	MI	2140	0	0	1/2	0	1/2	0	1/2	1	1/2	●	1/2	0	1	1/2	5
11	MĂRĂȘESCU ION	AEM	MF	2245	0	1/2	-	0	0	1	1/2	1/2	0	1/2	●	1/2	1/2	4 1/2	
12	TARJOC STEFAN	AEM	CM	2230	0	0	0	0	1	0	0	0	1/2	1	1/2	●	1	0	4
13	TÎRZIU MIRCEA	ELECTR	CM	2235	0	0	1/2	1/2	0	0	1/2	0	1/2	0	1/2	0	●	1	3 1/2
14	GAMA ALEXANDRU	ELECTR	I	2050	0	0	0	0	0	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1	0	●	3 1/2

Campionatul s-a desfășurat în condiții bune, caracteristice concursurilor organizate în Timișoara. Centru de șah Medicina a fost o gazdă ireproșabilă, iar arbitrajul a fost asigurat cu competență de arbitrii A. Ivan și C. Butoi. Ei ne-au surprins în mod plăcut la prima rundă oferind fiecărui jucător diagrame de concurs, completate cu toate datele, și programe tipărite cu desfășurarea partidelor pe runde, un obicei cunoscut de noi până acum doar la concursuri internaționale.

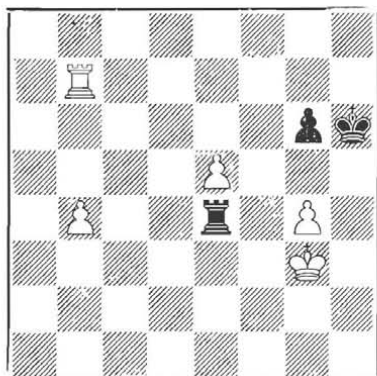
Partidele au fost în general de un nivel calitativ ridicat, ceea ce voi încerca să demonstrez prezentând o scurtă selecție a unor momente interesante din concurs.

Iată cum s-au desfășurat ostilitățile în partida dintre fostul și noul campion (Hcim—Mozeș).

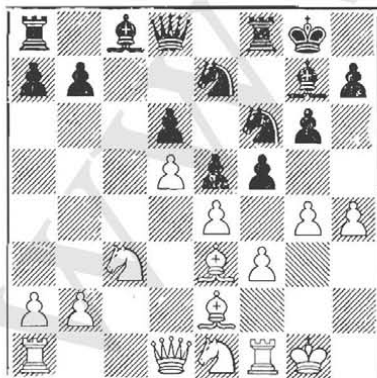

Ultima mutare a fost 23. Ch3 : f4. Albul plănuiește o combinație care în-

cepe cu mutarea Cfd5+. Negrul pare să ignore amenințările albului și joacă 23... h4. O mutare fină a cărei justificare se va vedea mai târziu. A urmat : 24. Cfd5+ - c : d5 25. C : d5+ - Rf7 ! 26. T : f6+ - Rg7 27. T : e6 - N : e6 28. Cc7-h3 ! Poanta jocului negrului. 29. Nh1 (forțat) - Thh8 30. C : e6+ Rf6 31. Cf4. Din punct de vedere material albul nu a ieșit mai rău. Dar poziția dominantă a calului din e5, în contrast cu cea total pasivă a nebunului din h1 oferă negrului un avantaj de poziție considerabil. S-a mai jucat : 31... Tad8 32. Cd5+ - Rg5 33. Rf1-Thf8+ 34. Re1-Td7 35. Td1-Rh6 36. Ce3-Cd3+ și albul a cedat.

Acest final de turnuri a survenit în partida Biriescu—Dragoș. Cîștigul albului pare problematic datorită amenințărilor $T:e5$ și $Rg5$. Albul a găsit însă o soluție ingenioasă: 43. **Rf3!!** bazîndu-se pe următoarea variantă 43... $T:e5$ 44. $Rf4-Td5$ 45. $g5+!-T:g5$ 46. $Th7+!-R:h7$ 47. $R:g5$ cu cîștig. De aceea negrul a jucat 43... **Te1** și după 44. **Rf4** partida s-a întrerupt. Convingîndu-se că poziția e fără speranțe negrul a depus armele. Modul de valorificare a avantajului albului este ilustrat de următoarea variantă posibilă: 44... $Tf1+$ 45. $Re4-Rg5$ 46. $Rd5-R:g4$ 47. $e6-g5$ 48. $e7-Te1$ 49. $Rd6-Rf3$ 50. $Rd7-g4$ 51. $e8D-T:e8$ 52. $R:e8-g3$ 53. $Tg7$ cu cîștig.

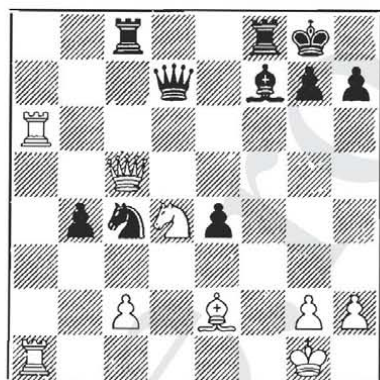
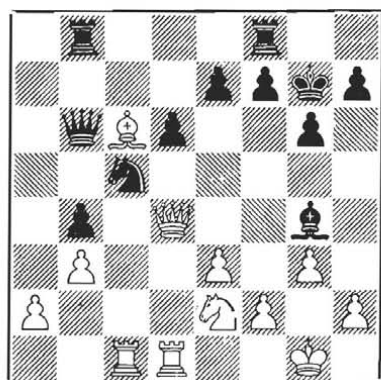
Poziția din diagramă provine din partida Mărășescu—Mărcia dintr-o In-

diană a regelui. Negrul oferă un foarte interesant sacrificiu de pion: 14... **b5!**. Pionul nu poate fi luat direct din cauza 15. $f:c4$ sau $f:g4$. Se mai amenință 15... **b4**. Albul a jucat intermediar 15. **g5** și după 15... **Ch5** a acceptat „darul” (grecesc?): 16. **N:b5**. Însă, după mutările 16... **Cg3!** 17. **Tf2** (aici turnul ocupă cîmpul de retragere al nebulului din $e3$) 17... **f4** 18. **Nc1-h6**, albul nu a mai avut mijloace pentru a stăvili atacul negrului pe flancul regelui. S-a jucat 19. **Ce2-h:g5** 20. **Nc4** (la 20. $h:g5$ negrul răspunde 20... **Db6** urmat de $Rf7$ și $Th8$) 20... $g:h4$ 21. **Rh2-g5** 22. **Cg1-Cg6** 23. **Tc2-Tf7** 24. **Cd3-g4** 25. **Cf2**.

În această poziție (vezi diagrama) negrul a găsit o splendidă posibilitate de continuare a atacului prin sacrificiu: 25... **C:e4!!** 26. **C:e4-g3+** 27. **Rh1-h3** 28. **Ce2-Nf8** 29. **Nd2-Nf5** 30. **C2c3-Dh4** 31. **Ne1-Dh5** 32. **N:g3** (disperare!) $f:g3$ 33. **C:g3-N:c2** 34. **C:h5-N:d1** 35. **T:d1-T:f3** și, după cîteva mutări albul a cedat.

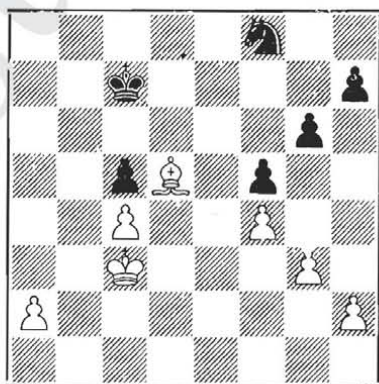
În partida Gama-Biriescu negrul și-a surprins adversarul cu mutarea excepțională 21... **e5!!** Justificarea tactică a acestei mutări constă în faptul că albul nu poate juca 22. **D:d6** din cauza 22... **N:e2** 23. **Td2** (23. $De5+-Rg8$ 24. $Td2-Cd3+-$) 23... **Cd3** 24. **Tec2-Tfd8** 25.

Dc7-Ng4 26. Ne4-Cc1-+. Aparent mutarea negrului este o gravă greșeală pozițională căci provoacă o puternică slăbire a structurii de pioni. În realitate însă, după mutările 22. **D : g4-D : c6** efectuate în partidă negrul capătă frumoase perspective de atac prin dominația ce o exercită pe cimpurile albe, în special f3, e4 și d3 și datorită așezării nearmnioase a pieselor albe. Astfel, calul alb din e2 nu are nici un cimp disponibil, pionul din e5 împiedicându-i accesul pe d4 sau f4. De altfel acest cal nefericit va face simplă figurație pînă la sfîrșitul partidei. Albul a răspuns prin 23. **Dc4 ? !** Ceva mai bine ar fi fost 23. **Tc2** sau **Td2** la care ar fi urmat probabil 23... **Tfc8**. Mutarea 23. **Dc4** pare naturală amenințînd 24. **Dd5** sau **Td5** sau **Cd4**. A urmat însă o nouă surpriză : 23... **Df3 !** cu amenințarea 24... **Ce4**. După 24. **Tf1-Tfc8 !** albul nu mai are apărări satisfăcătoare în fața multiplelor amenințări ale negrului. S-a mai jucat 25. **Dc2** (25. **Tc2 ?-Ce4 !**)-**Ce4** 26. **Dd3-Cg5** 27. **h4-Ch3+** 28. **Rh2-C : f2** 29. **T : c8-T : c8** 30. **Da6-Tc2** 31. **Te1-Cg4+** 32. **Rh3-Ce3** și albul a cedat.

În poziția din diagramă albul (jucătorul Gama) a jucat 28. **Ta7 ?** (trebuia **Tc6**) bazîndu-se după 28... **Dd8 !** pe mutarea 29. **Cc6**, crezînd că stă mai bine. Adversarul său (Dragoș) îi pregă-

ti-se însă o surpriză 29... **T : c6 !** 30. **D : c6-Dd4+** 31. **Rh1-Ca3 ! !** Un atac dublu foarte original. Negrul recîștigă calitatca cu mare avantaj 32. **T7 : a3-b : a3** 33. **Tf1-a2**, etc. Negrul a cîștigat fără probleme.

Finalul din diagramă a survenit în partida Zarcuța-Mozeș. Poziția negrului pare fără speranțe, albul avînd un pion în plus și nebunul superior calului. A fost însă suficientă o mutare imprudentă 52. **h4 ?** pentru a irosi cîștigul. După răspunsul negrului 52... **h5 !** albul nu mai poate cîștiga regele său neavînd posibilități de pătrundere. Partida a continuat astfel : 53. **Nf7-Rb6** 54. **Rb3-Ra5** 55. **a3-Ra6** 56. **Rc3-Ra5** 57. **Ne8-Ra6** 58. **Rd3-Rb6** 59. **Re3-Ra6** 60. **Rf3-Ra5** 61. **g4 h : g4** 62. **Rg3-Rb6** 63. **h5-**

g : h5 64. N : h5-Ra5 65. Ne8-Ce6 66. Nd7-Cd4 67. Rh4-Rb6 68. Na4 și în acest moment s-a consemnat remiza. Revenind la poziția din diagramă să arătăm planul de câștig al albului, care comportă următoarele etape :

a) asigurarea controlului asupra cîmpurilor b4 și a4 pentru a interzice accesul regelui negru

b) aducerea regelui alb pe flancul regelui

c) realizarea înaintării g3-g4 urmată de pătrunderea regelui alb la g5

Negrul nu poate împiedica realizarea acestui plan, piesele sale fiind reduse la pasivitate. Calul trebuie să aperc pionii de pe cîmpurile albe, iar regele să supravegheze pionul liber a. O variantă posibilă ar fi fost următoarea : 52. a3-Rb6 53. Nf7-Ra5 54. Ne8-Rb6 55. Rd3-Rc7 56. Re3-Rb6 57. Rf3-Ra5 (la 57... h5 urmează manevra Rg2-h3, h4-g5) 58. g4-f : g4 59. R : g4-Ce6 60. h4-Rb6 (la 60... h5 61. Rf3) 61. h5-g : h5 62. N : h5 cu câștig

În partida Tarjoc-Jicman, albul a sacrificat cu mult curaj o calitate și un pion și, în poziția din diagramă și-a încununat atacul printr-o combinație

foarte frumoasă și departe calculată : 22. Cg5 !!-Td8 (pierdea imediat 22.... d : e3 23. T : f6-Td8 24. T : f7 cu mat imparabil) 23. Nb3 !!-d : e3 (23... e6 ? 24. T : f6+ sau 23... Ce5 ? 24. c : d4+) 24. N : f7+-Rf8 25. Ne6-Db8 (albul obține avantaj decisiv și după 25... e : d2 26. Dh7 !-D : e6 27. C : e6+-Rf7 28. Cg5+ !-Re8 29. D : g7+) 26. Dh7 ! (amenință 27. Dg8 mat) 26... Dg3+ 27. Rh1-Df2 28. T : f2-e : f2 29. D : g6-Ce5 30. Ch7+-C : h7 31. D : h7-Cf7 32. Df5-Nf6 33. Dg6 ! (1-0). Cea mai frumoasă partidă din concurs !

Ion Biriescu
maestru internațional

Meciul de baraj pentru titlul de campionă republicană de şah

Mediaş, 19—23 martie, 1983

Recent s-a disputat la Mediaş meciul de baraj pentru titlul de campioană R.S.R. la şah, între Eugenia Ghindă (Universitatea Bucureşti) şi Ligia Jicman A.E.M. Timișoara). Cele două jucătoare, autentice speranțe ale şahului feminin românesc, dominaseră cu autoritate finala, dovedind o mare superioritate (exceptând-o pe Iudita Kantor, ocupanta locului 3) asupra celorlalte combatante.

Înainte meciului de baraj Ghindă pornea avantajată de faptul că la meci egal devenea campioană întrucât câştigase partida directă din finală (o prevedere destul de ciudată a regulamentului intern : logică ar fi prelungirea în caz de egalitate, cu serii de câte două partide ; însăşi noţiunea de baraj înseamnă o întrecere suplimentară de departajare între concurenţi). Pe de altă parte Jicman pornea avantajată de un plus de rutină şi recomandată de rezultate mai bune şi o evoluţie mai echilibrată, faţă de o Ghindă inegală, alternând rezultate excelente cu unele slabe. Multe voci au susţinut că ambele jucătoare ar trebui declarate campioane aşa cum s-a procedat de 5 ani în campionatul masculin al Uniunii Sovietice : Beliavski-Tal, Guliko-Dorfman, Beliavski-Psahis, Kasparov-Psahis, aceasta fiind probabil decizia cea mai rezonabilă, departajarea prin baraj fiind mai mult simbolică.

În altă ordine de idei considerăm ciudat că Federaţia de şah a fixat meciul de baraj la 3 luni ! după disputarea campionatului, deci în circumstanţe total diferite de finala propriu-zisă :

- în trei luni forma unui jucător de şah poate cunoaşte fluctuaţii foarte mari
- perioada fiind prea lungă, incertitudinea rezultatului accentuează evident starea de crispăre a celor două jucătoare
- alterează programul competiţional al celor două jucătoare, preocupate exclusiv de meci.

În fine, fixarea meciului de baraj la Mediaş s-a dovedit a fi neinspirată : slaba popularizare a adus în sală 5—6 spectatori, în timp ce probabil că la Bucureşti şi Timișoara sălile ar fi fost pline.

Şi, după aceste scurte consideraţii să trecem la meciul propriu-zis :

În prima partidă Jicman cu albe a jucat 1. c4 şi Ghindă a replicat neaşteptat cu e5. A urmat 2. Cf3-Cc6 3. Nb5-Nc5 ? ! — o variantă veche puţin jucată în ultima vreme. 4. 0-0 (c3 !)-d6 5. d4-c : d4 6. C : d4 (desfăşurarea ulterioară a partidei a arătat că era mai bine b4 !) 6...Nd7 7. N : c6-b : c6 8. Cf5-Df6 9. Nd2 (Cd2)-Nf5 10. Nc3-Dg5 11. e : f5-Ce7 12. f6-g : f6 13. Df3-Df5 14. D : f5-C : f5 15. Nf6-Tg8 16. Cd2-Tg6 17. Ce4-Nb6 18. Tfe1-Rd7 19. Nc3-Cd4 20. N : d4-N : d4 21. c3-Nb6 (Nh8 !) 22. Rf1-Tag8 23. g3-Tc8 24. Cd2-Tf6 25. f4-Te6 26. T : e6-T : e6 (f : e6) 27. Tel-T : el 28. R : el-Re6

A rezultat un final evident superior pentru alb — atît structura de pioni, cît şi imobilitatea nebulului asigură albului un câştig elementar, dar în criză de timp Jicman a avansat pionul f4 la f5 şi a permis aducerea nebulului negru pe diagonala c1-h6, astfel încît s-a ajuns la întrerupere la o poziţie de remiză în care albul păstrează şanse practice foarte vagi.

Negrul a jucat excesiv de prudent întrerupta, propunându-şi să nu împingă nici un pion, chiar atunci când albul a jucat a4 şi riposta a5 era obligatorie.

Profitând de aceasta Jicman a făcut o frumoasă combinaţie văzută la tablă, cu trecere forţată într-un final de dame superior.

Partide s-a întrerupt a 2-a oară în următoarea poziţie :

— alb : Rb4, Dg5, p. a5, g4, h3

— negru : Rf3, Dd1, p. a6, h7

Analiza destul de dificilă (am avut la dispoziţie 2 ore) a arătat că albul câştigă forţat pe o cale unică : 1. Rc5-De2 2. Rd6 (albul se îndreaptă decisiv spre pionul h7) 2... Rg3 3. h4-Dc2 ? ! 4. h5 !-Dd1 5. Re6 ? ? ? Am pus trei semne de întrebare fiind că e posibil că această mutare a compromis meciul. E adevărat, albul e în criză de timp, dar de ce nu 5. Rc7 după care şahurile se limitează şi se termină. 5... h6 ! 6. D : h6-Dg4+ (iată consecinţa).

După aceasta poziţia este remiză, dar negrul nu a speculat un şah etern evident şi partida s-a întrerupt a 3-a oară, într-un final foarte rar şi aproape netratat de teoria finalurilor.

— alb : Rd7, Dd6, p. a6

— negru : Dc4, Rh4

În acest gen de finaluri decisivă este poziţia regelui părţii slabe : dacă acesta reuşeşte să ajungă pe complexul de cîmpuri h1, h2, g1, g2, în timp ce dama neagră controlează cîmpul d4 (din c5 sau a4) atunci poziţia este remiză. Poziţia de câştig pentru alb este Dd4, p. a7 şi poziţia regilor indiferentă. La un joc activ al negrului şahurile se termină prin contraşahuri, iar la un joc pasiv, de exemplu R negru g2, Da8 urmează 1. Rd7 !-Db7 2. Rd8-Da8 ! 3. Rc7 ! Şanse bune de câştig are albul şi cu dama pe e3 sau c5, cu condiţia ca regele negru să nu fi ajuns pe complexul de cîmpuri menţionat mai sus.

Întrerupta a treia a fost şi ea plină de greşeli. Negrul a jucat la un moment dat Rh3 îndreptîndu-se spre cîmpurile de siguranţă, dar apoi s-a întors pe h4 ! !, iar albul deşi nu a avut câştig evident nu a încercat nici o clipă şansele cele mai mari.

Partida s-a întrerupt a patra oară, albul greşind flagrant mutarea în plic : în loc să se refugieze cu regele pe un cîmp unde negrul nu mai are şah, i-a permis acestuia un număr de şahuri suficient ca să împlinească cele 50 de mutări consemnate de regulament pentru remiză (în cazul în care nu se schimbă nici o piesă sau nu se avansează pionii). Deci, remiză după aproape 20 de ore de joc ! Din păcate, această partidă maraton şi-a pus amprenta asupra condiţiei fizice a celor două jucătoare. Astfel, calitatea partidelor următoare a scăzut într-atît încît la un moment dat impresia era că joacă două începătoare şi nu două reputate jucătoare.

Partida a doua s-a jucat astfel : 1. e4-c5 2. Cf3-d6 3. Nb5+ (arma preferată a lui Mihai Ghindă cu care a ingenuncheat mulţi adversari puternici. 3... Cd7 4. d4-Cf6 5. Cc3-c : d4 6. D : d4-e5 7. Dd3-h6 8. Ne3-Ne7 9. Nc4 0-0 10. 0-0 Cb8 ? ! (Cb6) 11. Ch4 Aceasta este noutatea pregătită de Ghindă la care Jicman a reacţionat foarte slab. 11... Cc6 (era necesar Rh8 sau d5) 12. Cg6-Te8 13. Td1-Cb4 ? 14. Dd2-Cg4 15. a3-Cc6 16. h3-C : e3 17. C : e7-D : e7 18. f : e3-Ne6 19. N : e6-D : e6 20. D : d6-D : d6 21. T : d6-f6 22. Td1-Td8 23. T : d8-C : d8 24. Cd5 ? (cîştiga uşor Td7). Acum negrul egala uşor cu regele f8, urmat de manevra Cc6, Cg5 sau c5 şi Tc8, albul neputînd apăra convenabil pionul e4. În loc de aceasta negrul s-a slăbit gratuit cu b5, a5, culminînd printr-o autolegare pe coloana C. Amatoriile de analize se pot convinge că nemutînd pionii de pe flancul damei negrul nu poate să piardă.

După cîteva mici inexactităţi Ghindă a reuşit să câştige la mutarea 47.

Partida a treia a debutat cu greşeli şi mai grave. 1. e4-c5 2. Ce2-e6 3. Cc3-Cc6 4. d4-c : d4 5. C : d4-Cf6 6. C : c6 — o variantă reabilitată de Holmov, care a surprins-o pe Ghindă, deşi soţul ei o aplică şi el contra variantei Pelikan! 6... b : c6 7. e5-Cd5 8. Ce4-Na6 ? (o mutare mai slabă, de obicei se joacă 8... Dc7 0. f4 şi acum Db6, dar negrul nu egalează) 9. c4-Dh4 ?? (era obligatoriu Cb6, deşi după Nb3 albul are avantaj) 10. Df3 ?? (după numai 5 minute de gândire albul joacă nonşalant Df3 deşi după 10. Dd4 cîştigă o piesă, din cauza ameninţării 11. Cd6 sau Cf6 cu cîştigarea damei) 10... f5 ! 11. Cd2-Cb4 12. Dc3-Nc5 ?? (după c5 negrul stă evident mai bine, dar se pare că Ghindă ţine cu tot dinadinsul să piardă o piesă !) 13. a3 !-D : f2 14. Rd1 şi după o scurtă şi inutilă rezistenţă negrul a cedat.

După desfăşurarea partidei a treia era uşor de intuit că Ghindă, această talentată jucătoare care altă dată ne obişnuise cu frumoase partide de atac, pline de fantozie şi ingeniozitate, clacase fizic, adăugându-se la aceasta şi tracul inerent ultimei partide cu caracter decisiv. Dar, surprinzător, Ligia Jicman, jucătoare considerată „cu nervi tari” şi care nu mai avea ce pierde, a clacat şi ea.

Partida a patra a decurs astfel : 1. e4-c5 2. Cf3-e6 3. Cc3-d6 4. d4-c : d4 5. C : d4-Cf6 6. g3-a6 7. Ng2-Ne7 8. 0-0 0-0 9. Ne3 ? ! (Te1)-Dc7 10. De2 ?-Cd7 11. a4 ? Cb6 ! 12. Td1 ?-Nd7 13. Tal-Cc4 14. Nc1-Tb8 15. f4 — jucînd total neinspirat deschiderea Ghindă a pierdut 3 timpi.

Incepînd de acum, timp de 20 de mutări negrul a stat la cîştig, avînd la un moment dat şi un pion în plus şi ratînd cîştiguri elementare în 2—3 mutări.

După o serie de greşeli Jicman a ajuns la limita pierderii, dar Ghindă nu a mai insistat şi... remiză, care consfinţea scorul de 2-2.

Felicitînd pe cele două jucătoare, în special pentru jocul lor din finală, adăugăm — răspunzînd astfel regretelor suporterilor timişoreni pentru insuccesul Ligiei Jicman — că această talentată jucătoare a ratat victoria în acest meci datorită în special unei stări accentuate de crispă şi sperăm că pe viitor, corectîndu-şi unele carenţe şahiste sau psihologice, va aduce multe bucurii iubitorilor şahului timişorean, alături de celelalte frunze ale şahului din Timişoara.

Subliniem arbitrajul competent şi discret al marelui maestru Victor Ciociltea, inedit în această postură, şi eforturile laudabile ale organizatorilor — în special ing. Moldovan —, din păcate neajutaţi de o publicitate corespunzătoare.

În încheiere ne permitem o mică observaţie.

Este cunoscut rolul important al analizatorilor în partidele întrerupte : găsirea liniilor de joc, dejucarea planurilor adversarilor, găsirea unor mutări surpriză, ascunse etc. Dar, este evident că e imposibil de anvizat multitudinea de variante şi mutări care pot apărea după întrerupere. Partida întreruptă fiind o parte integrantă din partidă, jucătorul în cauză trebuie să continue singur întrerupta, găsind ripostele adecvate în lumina analizelor de acasă. Presupunînd totuşi că timpul şi memoria jucătorilor ar permite reţinerea tuturor mutărilor posibile, atunci propunem înfiinţarea unei comisii care, după ascultarea recitării variantelor de către jucători, să treacă la adjudecarea partidei.

Grunberg Sergiu
antrenor A.E.M.

ŞTIATI CĂ ... ● ŞTIATI CĂ ... ● ŞTIATI CĂ ...

primul titlu de campiona naţional la şahul prin corespondenţă a fost decernat inginerului Aurel Anton din Timişoara în anul 1963 ? Tot acest jucător a cîştigat şi campionatul european în anul 1976 ...

Turneul internațional I.C.E.D.

București, 13—28.02.1983

Turneul I.C.E.D. din București a oferit timp de două săptămâni o pasionantă înțrecere între 14 participanți — maeștrii, maeștrii FIDE și maeștrii internaționali, dintre care cinci din afara țării. De la Timișoara au participat doi jucători, Sergiu Grünberg și Ervin Mozeș. Pentru Grünberg turneul a reprezentat un bun prilej de afirmare, obținând în clasamentul final un merituos loc II, la 1/2 punct de primul clasat. Lui Mozeș turneul i-a permis un antrenament binevenit și o ocazie de a verifica unele scheme de joc în vederea participării sale la Campionatul municipiului Timișoara, unde și-a propus ca obiectiv ocuparea locului I care dă dreptul la participarea directă în finala Ligii B a campionatului național individual. Așa cum știm, acest obiectiv a fost realizat.

Loc	Numele și prenumele	Țara	T	ELO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Puncte
1	ARMAȘ IULIU	R.S.R.	MF	2335	●	0	0	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	8 1/2
2	GRÜNBERG SERGIU	R.S.R.	MF	2355	1	●	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1	1/2	8
3	KRUSZYUSKI W.	R.P.P.	MI	2370	1	1/2	●	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	0	1/2	1	1	8
4	STANCIU TRAIAN	R.S.R.	MF	2365	1/2	1/2	1/2	●	1/2	0	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1/2	1	8
5	TRATADOVICI MOISE	R.S.R.	M	2315	1/2	0	1/2	1/2	●	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	7 1/2
6	ČESCHIA IVANO	ITALIA	M	2310	0	0	1/2	1	0	●	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	7 1/2
7	KÁPOSZTÁS MIKLÓS	R.P.U.	MI	2320	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	●	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	6 1/2
8	MOZES ERVIN	R.S.R.	M	2275	1/2	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	●	1/2	1	1	1/2	1	0	6 1/2
9	WITKOWSKI STEFAN	R.P.P.	MI	2335	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	●	1/2	1/2	1/2	0	1/2	6
10	ERDEȘ GHEORGHE	R.S.R.	MF	2260	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	●	1/2	1/2	1/2	1/2	5 1/2
11	MIULESCU GABRIEL	R.S.R.	M	2230	0	1	1	0	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	●	0	1/2	1/2	5
12	BALOGH BÉLA	R.P.U.	MF	2270	0	1/2	1/2	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1	●	0	1	5
13	FUHRMANN DIETER	R.S.R.	M	2270	0	0	0	1/2	0	0	1/2	0	1	1/2	1/2	1	●	1/2	4 1/2
14	ZĂRNEȘCU CONSTANTIN	R.S.R.	M	2235	0	1/2	0	0	1/2	0	1/2	1	1/2	1/2	1/2	0	1/2	●	4 1/2

Redăm în continuare o partidă foarte instructivă jucată de Grünberg și un final tot atît de instructiv și cu o încheiere neașteptată.

MIULESCU

GRÜNBERG

Bucureşti, 1983, I.C.D.

Apărarea Alehin

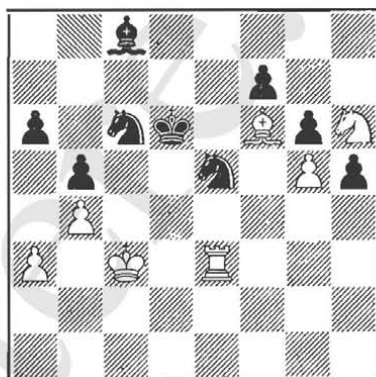
1. e4-Cf6 2. e5-Cd5 3. d4-d6 4. c4-Cb6
5. f4-de5 6. fe5-Nf5 7. Cc3-e6 8. Cf3-Ne7
(8...Nb4!?) 9. Nd3?! (Această mutare
se juca de obicei după mutările inter-
mediare 9. Ne3-Cc6 10. Nd3, introdusă
în practică de Velimirovici) 9... 0-0! ?
10. Nf5-ef5 11. Dd3? (Mai bine era
10. 0-0 sau De2) 11... Cc6 12. Ne3-f6!
13. ef6 (13. e6-Ce5!±) 13... Nf6 14.
0-0 Dd7 15. a3-f4 16. Nf2-Ca5 17. c5?!
(Negrul se aştepta la mutarea naturală
17. Cd2, iar după 17...f3! 18. gf3-Cc6
sau 18...Ng5 obţinea avantaje; e drept
că continuarea albului 17. c5?! are
evidente defecte strategice) 17...Cd5
18. b4-Cc6 19. Ce4-a6 20. Db3-Rh8 21.
Tad1-Cce7 22. Tfe1-Tad8 23. a4 (Albul
alege un plan foarte lent, neintuind pe-
ricolele care-l pîndesc, dar oricum po-
ziţia lui e precară) 23...Dg4 24. b5-Cf5
25. Cf6-gf6! (Controlînd cîmpul e5 şi
deschizînd coloana „g”) 26. h3-Dh5?
(Negrul refuză cîştigul calităţii, consi-
derînd că este prea puţin, deşi după
26...Dg6 27. Ch4-Ch4 28. Nh4-Ce3 29.
Te3-fe3 30. De3-Tde8 urmat de 31...Te4
cu cîştig pentru negru) 27. Ch2-Cde3 28.
Ne3-Ce3? (28...fe3!) 29. Td2-Tg8 30.
Cf1? (Şanse de salvare dădea 30. De6)
30...Cd5? (Cîştiga forţat 30...Cg2,
dar negrul era în mare criză de timp,
de exemplu 31. Tg2-Tg2 32. Rg2-Tg8 33.
Rh1-Dg5+ sau 33. Rf2-Dh4 34. Re2-

Te8+) 31. Rh2-f3? 32. Df3 şi negrului
i-a căzut steagul într-o poziţie în care
avea şanse mari de remiză.

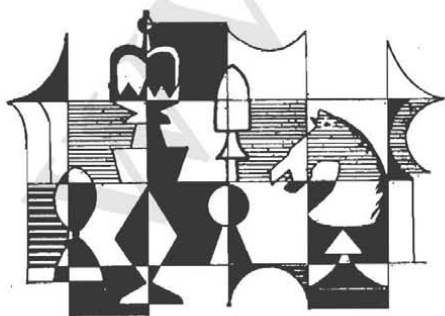
Finalul partidei

Grünberg—Kaposztasz

Alb: Rc3, Te3, Nf6, Ch6, pa3, b4,
g5. Negru: Rd6, Nc8, Cc6, Ce5, ph5, g6,
f7, b5, a6

1. N:e5!-Ce5 2. Rd4-Cc6 3. Re4-Ne6
4. Td3!-Rc7 (nu merge 4...Re7 5.
Cg8-Rf8 6. Td6!±) 5. Tf3-Cd8 6. Tf4-Rd7
7. Re5-Rc7 8. Rf6-Nc4 9. Td4-Nb3 10.
Te4-Ne6 11. Te1-Rd7 12. Td1-Rc7 13.
C:f7-C:f7 (La N:f7-Re7!) 14. R:c6-
C:g5 15. Rf6-Ce4+ 16. R:g6-Cd6 17.
Rf6! S-ar părea că albul cîştigă, dar
17...Cc4 18. Td3-Rc6 19. Re6-a5 20.
Th3-C:a3!! — o lovitură neaşteptată
care demonstrează încă odată resursele
nebănuite ale şahului: după T:a3-a:b4
albul trebuie să se mulţumească cu re-
miză.

Turneul de la Vîrşeţ

În localitatea iugoslavă Vîrşeţ a avut loc în perioada 25.02—11.03.1983 un turneu internaţional de şah la care au participat 3 maeştrii internaţionali, 4 maeştrii FIDE şi 7 maeştrii şi candidaţi de maeştrii. La acest turneu a participat şi maestrul N. Ilijin (Medicina Timişoara). Iată clasamentul final :

1. Karoly (Ung.) 9,5 p. ; 2. Skrobek (Pol.) 8,5 ; 3. Ristić (Jug.) 8 ; 4—5. Kapelan (Jug.) şi âperjesi (Ung.) 7,5 ; 6—7. Simonji (Jug.) şi Petakov (Jug.) 6,5 ; 8—10. Ilijin (Rom.), Grivas (Grecia) şi Petrović (Jug.) 6 ; 11—12. Zivković (Jug.) şi Simić (Jug.) 5,5 ; 13. Ianicievski 5 ; 14. Nikolin (Jug.).

Rezultatul jucătorului timişorean putea fi mai bun dacă nu rata în primele două runde în care stătea la câştig. Ratările nu fac însă altceva decât să ilustreze lipsuri în pregătire sau insuficienţa concentrării ! Posibilităţile reale ale maestrului Ilijin reiese însă clar din faptul că a câştigat două partide frumoase la primii doi clasati. Aceasta rămîne doar ... o modestă consolare !

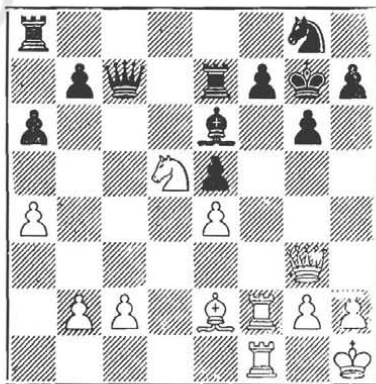
Iată partida câştigată la învingătorul turneului :

ILIJIN

KAROLY

Apărarea Siciliană

1. e4-c5 2. Cf3-d6 3. d4-cd4 4. Cd4-Cf6
5. Cc3-a6 6. Ne2-e6 7. 0-0 Ne7 8. f4 0-0
9. Rh1-Dc7 10. a4-Cc6 (10... Cbd7) 11.
Ne3-Tfe8 12. De1-Cd4 13. Nd4-e5 ! ? 14.
fe5-de5 15. Dg3-Nd8 16. Nc3-Ne6 17.
Tad1-Ne7 18. Nh6—g6 19. Tf2-Rh8 20.
Ng5 !-Rg7 21. Tdf1-Cg8 22. Ne7-Te7 23.
Ng4-Nc4 24. Ne2-Ne6 25. Cd5 ! ± (vezi
diagrama)
25... Nd5 26. ed5-Dc5 (26... Dc2 27.
d6--) 27. c4-b5 ? ! (a5 !) 28. cb5-ab5 29.

Nb5-Dd5 30. Dc3-Td8 31. Nc4-Db7 32.
Tf7-Tf7 33. Nf7-Cf6 34. Nc4-Td4 35. b3-
h5 36. a5-h4 37. a6-Da7 38. De3 ! (1—0).

ŞTIATI CĂ ... ● ŞTIATI CĂ ... ● ŞTIATI CĂ ...

marele maestru cehoslovac V. Iansa, participant la turneul internaţional din 1977, îşi petrecea timpul liber vizitînd singuratic oraşul Timişoara şi admirînd monumentele arhitectonice din acest oraş, în special clădirile impunătoare din Piaţa Operei ?

Din repertoriul invitațiilor la
turneele internaționale de șah
din Timișoara

Nona Terentieva Gaprindașvili

Participarea lui Nona Gaprindașvili la turneul internațional feminin de șah din 1975 a constituit un eveniment mare și plin de semnificații. Campioana mondială, așa cum era de așteptat, a câștigat în mod strălucit turneul, a fost o demnă ambasadoare a sportului din marea țară vecină și prietenă, și, în același timp, a reprezentat un puternic stimulent pentru mișcarea șahistă din Timișoara.

Nona a învățat șahul de mică, într-o familie în care și părinții și cei cinci frați jucau șah. La 15 ani a câștigat campionatul orașului Tbilisi, iar la 21 de ani, în 1962, a cucerit titlul de campioană mondială. De-a lungul anilor a participat la numeroase mari turnee feminine la care, în afară de unul singur, a ocupat cu brio locul I, adeseori cu punctajul nemaiîntlnit de 100%. A participat la 4 Olimpiade, jucând în echipa U.R.S.S.-ului care a câștigat de fiecare dată medaliile de aur, iar Nona a obținut cel mai mare procentaj individual la masa întâi. Ca urmare a prestigiului deosebit de care se bucura în lumea șahului a fost invitată la numeroase turnee de bărbați, unde s-a clasat întotdeauna pe locuri fruntașe. A făcut față maștrilor și marilor maștri cu rezultate pe care mulți nu le-ar fi crezut posibile.

În aceste condiții, marea campioană a fost primită cu multă căldură la Timișoara și s-au făcut toate eforturile ca să se simtă cât mai bine. A câștigat turneul realizând 13 puncte din 13 partide. Reputația de care se bucura s-a dovedit pe deplin justificată. Avea un repertoriu foarte bogat de deschideri, excela atât în jocul pozițional, cât și în cel combinativ, realizând creații demne de antologie.

A plecat din Timișoara lăsând o impresie de neșters și ducând cu ea cele mai frumoase amintiri. La scurt timp după sosirea sa în Gruzia natală ne-a trimis numeroase albume de artă și o frumoasă lucrare de artizanat, în metaloplastie, reprezentând figura „Viteazului în piele de tigru” din celebrul poem al lui ȘOTA RUS-TAVELI. Marele poet și umanist gruzin cîntă în această operă frumosul și exaltă patriotismul. Eroului său îi atribuie cele mai frumoase calități morale și face din el exemplul vitejiei, al prieteniei, al demnității. Nu știu la ce s-a gândit Nona trimițându-ne acest dar. Noi, însă, vedem în el întruchiparea propriilor ei calități, de eroină în arena sportului, puternică și neînfricată, dar prietenoasă și de o rară modestie.

Într-un interviu acordat revistei ORIZONT, la câteva zile de la sosirea sa la Timișoara, Nona Gaprindașvili declara: „Aici există o tradiție foarte bună, folosite în special tinerei generații care se ridică. Deoarece se știe că în U.R.S.S. șahul se bucură de o mare popularitate, pot spune că și în Republica Gruzină, unde trăiesc eu, apar tot mai multe speranțe. Sînt convinsă că acest turneu care se desfășoară la Timișoara își va arăta în cele din urmă roadele și vor apărea șahiste de frunte. Iată doar una din rațiunile unor astfel de turnee, organizate în acest oraș. Nu pot decît să mulțumesc organizatorilor pentru frumoasa primire și să le doresc ca acest efort al lor să nu rămînă fără rezultat”.

Eforturile organizatorilor, într-adevăr, au fost ulterior răsplătite, astfel că anticipările şi dorinţa campioanei mondiale s-au materializat. Margareta Mureşan este astăzi mare maestră şi a câştigat în mod strălucit turneul internaţional de la Tbilisi, jucătoarea Gertrude Baustark este maestră emerită a sportului şi continuă să se afirme printre cele mai bune jucătoare din ţară, iar junioarele care au participat la turneul din 1975 au continuat să urce în ierarhia sportivă. Dana Nuţu, campioană de junioare în acel an, a câştigat ulterior şi titlul la senioare, iar la ultima olimpiadă a obţinut medalia de aur pentru cel mai bun rezultat individual la toate categoriile. Cît despre ccalaltă junioară de la turneu, Ligia Jicman, aceasta este în prezent maestră internaţională, vicecampioană naţională la senioare. Şi, toate aceste jucătoare fruntaşe, sînt dublate de tinere sportive, toate junioare, ca Otilia Ganţ, Liliana Şuşnea, Laura Caplar, şi altele mai mici, care se ridică cu impetuoşitate, răsplătind astfel strădanile conducerii mişcării şahiste din Timişoara.

Din repertoriul bogat al campioanei mondiale am ales cîteva partide mai semnificative. Prima dintre ele a fost jucată la turneul din Timişoara şi a avut o desfăşurare dramatică. Spectatorii au urmărit-o cu mare emoţie, răsplătind-o cu ropote de aplauze. Partida a fost comentată în numeroase reviste străine. O redăm aici comentată de marele maestru E. E. Gufeld.

GAPRINDAŞVILI

VUJANOVIĆ

Timişoara 1975

Apărarea siciliană

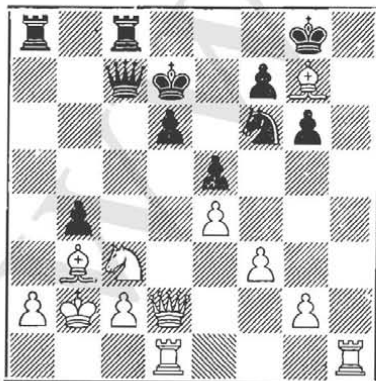
Varianta dragonului

1. e4-c5 2. Cf3-d6 3. d4-cd 4. Cd4-Cf6 5. Cc3-g6 6. Ne3-Ng7 7. f3-Cc6. 8. Dd2 0-0 9. Nc4-Nd7 10. 0-0-0Db8 11. h4-Tc8 12. Nb3-a5 13. h5! ? (un interesant sacrificiu de f figură) 13... Cd4 ? (continuarea cea mai indicată era 13... a4. Acum însă atacul albului se dezlănţuie puternic) 14. Nd4-a4 15. Nd5-a3 (Se putea „prinde“ nebunul prin 15... c6, însă 16. hg !-hg-16... ed 17. gf+ şi 18. Cd5 sau 17. Dg5-e5 ar fi dus la un final de efect : 18. Th8+ !-Rh8 19. Nf7 cu

mat) 16. hg-ab+ 17. Rb1-hg 18. Nb3-e5 19. Ne3-Dc7 20. Rb2-b5 21. Nh6-b4... Ng7 !! (Un strălucit sacrificiu de damă — vezi diagrama)

22... Dc3+(Nu salvează bc+ 23. Rb1-cd 24. Nf6 cu mat) 23. Rb1 !-Dd2 24. Nf6 !-Dd1+ 25. Td1-Rf8 26. Th1-Nh3 (Negrul se salvează de la mat, dar suferă pierderi hotărîtoare) 27. Th3-Re8 28. Th8 !-Rd7 29. Th7-Tf8 30. Ng7 şi negrul cedează.

Partida următoare a fost jucată la turneul candidatelor din 1961 şi după afirmaţiile lui Nona a fost cea mai grea partidă jucată vreodată. Conducea în clasament şi trebuia neapărat să câştige pentru a ocupa primul loc şi a putea să lupte direct în anul următor pentru titlul de campioană mondială. A jucat cu negrul, a egalat jocul din deschidere, dar, în continuare, a comis unele inexactităţi care au dus-o într-o situaţie critică. A realizat însă cîteva combinaţii, legate de mutarea de trei ori a regelui după care a câştigat. Iată această partidă, comentată pe larg de Elisabeta Polihroniade, mare maestră a sportului.

LAZAREVICI GAPRINDAŞVILI

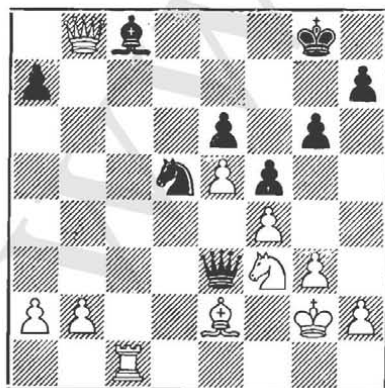
Vrnjacka Banja, 1961

Deschiderea Bird

1. **f4** (Unul din sistemele de deschidere preferate de maestra iugoslavă, care îi permite să joace agresiv, atacul fiind arma de bază a Milunkai Lazarevici). 1... **c5** 2. **Cf3-g6** 3. **e3** (În acest moment poate mai activ ar fi fost direct **e4**, dar albul nu vrea să-şi dezvăluie încă toate intenţiile) 3... **Ng7** 4. **d3-e6** 5. **Ne2-Ce7** 6. **0-0 Cbc6** 7. **e4** (După cum s-a văzut totuşi albul a pierdut un tempo, ceea ce îi va permite negrului să preia iniţiativa) 7... **d6** 8. **c3 0-0** 9. **Ne3-Tb8** 10. **d4** (Mai bine era acum 10. **a4-a6** 11. **Cd2**) 10... **f5!** (O mutare excelentă, care permite negrului să acţioneze energic în centru) 11. **e5-cd4** 12. **cd4-Cd5** 13. **Nc1-Nh6** (Ia sub control cimpul **e3**) 14. **g3-de5** 15. **de5** (Dacă ar fi luat pionul **f**, ar fi urmat 15... **Ne3** + şi apoi 16... **Db6**) 15... **b5** 16. **Cc3-Db6+** 17. **Rg2-Td8** 18. **Cd5-Td5** 19. **Db3-Nf8** 20. **Ne3-Nc5** 21. **Nc5-Dc5** (Nu era bine 21... **Tc5** 22. **Tfd1-Ca5** 23. **De3-Tc2** 24. **Db6-ab6** 25. **Td8+**) 22. **Tfd1-Ce7** 23. **Tac1-Db5** (Albul câştigă un pion, însă partida va avea în continuare un caracter complicat) 24. **Td5-Cd5** 25. **Db5-De3!** (La 25... **Db5** 26. **Nb5-Tb5** 27. **Tc8+** sau... 26... **a6** 27. **Ne2-Nd7** 28. **b3** şi albul rămâne cu un pion în plus. Negrul ar fi putut recâştiga pionul dacă ar fi jucat 25... **Db5** 26. **Nb5-Ce7**, însă

Nona preferă jocul combinativ deoarece avea neapărat nevoie de victorie pentru a câştiga turneul candidatelor şi a lupta cu Bicova pentru titlul mondial) 26. **Db8** (Să ne oprim un moment şi să analizăm poziţia aceasta, pentru a vedea ce s-ar fi întâmplat dacă albul ar fi ales alte continuări : 26. **De8+-Rg7** 27. **Tc7+-Ce7** 28. **De7+-Rg8** 29. **Dd8+-Rg7** ar fi dus la egalitate ; desigur nu ar fi fost bine 30. **Dc7+-Rh6** 31. **Db8-De2+** 32. **Rh3-Rh5!** sau 32. **Rg1-Na6** şi negrul câştigă — vezi diagrama)

26... **De2+** 27. **Rh3-Rg7!** (O mutare excelentă : dacă 27... **Cf4+?** ! 28. **Rh4!-Cg2+** 29. **Rg5-De3+** 30. **Rf6-Dc1** 31. **Da7-Dh6** 32. **Df7+** şi apoi mat, iar după 27... **Df3** urmează 28. **Tc8+-Rg7** 29. **Tg8+-Rh6** 30. **Tg6+!** de asemenea cu mat imparabil) 28. **Da7+** (Albul doreşte să împiedice mutarea **Cd5f4+** cu care ar fi asigurat remiza negrului ; curios şi albul doreşte să câştige aceeaşi poziţie pe care şi negrul o joacă la câştig) 28... **Rh6** 29. **Da3** (La catastrofă ducea 29. **Cg5?-Cf4+** şi 30... **Dg4** mat) 29... **Rh5!** (Negrul pune curse la fiecare pas, creează permanent ameninţări) 30. **Te1?** (Albul scapă acum ultima posibilitate de a se salva, arătată după partidă de regretatul mare maestru I. Boleslavski : 30. **Tg1!-g5!** 31. **fg5-Na6** 32. **g4+-fg4** 33. **Tg4-Df2** 34. **Th4+-Rg6** 35. **Th6+-Rg7** 36. **Da6-Df3+** cu remiză) 30... **Df2** 31. **Dd3-Na6!** 32. **Dd1-Ce3** (O poziţie puţin obişnuită : regele alb este complet înconjurat de figurile negre) 33. **Te3-Nf1+** şi albul a cedat.

Partida care urmează a fost jucată împotriva unui bărbat, maestrul italian Servati. Ea reprezintă o realizare de o valoare artistică deosebită, care ar fi făcut cinste oricărui din marii jucători ai epocii romantice a şahului. O redăm împreună cu comentariile Elisabetei Polihroniade.

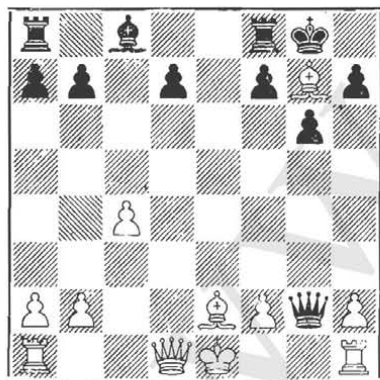
GAPRINDAȘVILI

SERVATI

Dortmund, 1974

Apărarea Siciliană

1. e4-c5 2. Cf3-Cc6 3. d4-cd4 4. Cd4-g6 5. c4-Ng7 6. Ne3-Cf6 7. Cc3-Cg4 8. Dg4-Cd4 9. Dd1-e5 10. Cb5 (Este mutarea cea mai bună a variantei Simaghin) 10... 0-0 (Alte mutări ar fi dus la avantaj pentru alb) 11. Ne2-Dh4 (Această mutare va duce la complicații tactice foarte mari, în favoarea albului; negrul trebuia să joace prudent 11... Cb5 12. cb5-d6 13. Nc4-Ne6) 12. Cd4-ed4 13. Nd4-De4 14. Ng7-Dg2? (Din nou o mutare greșită, determinată mai curînd de lăcomia negrului. Perspectiva capturării unui pion și, cine știe, a două turnuri, i-a suris negrului carc, orbit de mulțumire n-a văzut mai departe prăpastia în care s-a azvîrlit de bună voie — vezi diagrama)

15. Dd4!! (Iată sacrificiul în stil romantic. Nona oferă două turnuri, așa cum și-a dorit negru, și, curajoasă, calculează mutările care o mai despart de victorie) 15... Dh1+ 16. Rd2-Da1 (Nici acum Servati nu și-a pus întrebarea de ce albul sacrifică atât de senin cele două turnuri) 17. Df6!! (O mutare excepțională după care negrului nu-i mai rămîne decît să se recunoască învins. Albul amenință Nh6 sau Nh8 cu mat

imparabil. Abia acum a văzut negrul că „alergătura” după cele două turnuri l-au dus la dezastru.

1—0

Ultima partidă pe care o redăm a fost jucată de Nona Gaprindașvili împotriva jucătoarei Gresser (S.U.A.). Campioana mondială conduce partida după toate regulile strategiei, își crează un pion liber avansat și o încheie cu o combinație frumoasă bazată pe un sacrificiu de cal.

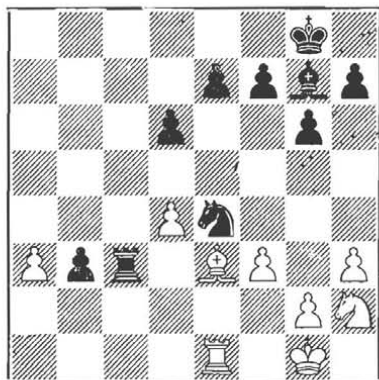
GRESSER

GAPRINDAȘVILI

Split, Olimpiada, 1963

Apărarea Pirc-Ufimțev

1. e4-c6 2. Cf3-g6 3. d4-Ng7 4. Cc3-d6 5. Ne3-b5 6. Nd3-Cd7 7. Dd2-Cb6 8. De2-Cf6 9. h3 0-0 10. 0-0 Dc7 11. Tad1 ?-b4! 12. Cb1-c5 13. c3-c4 14. Nc2-a5 15. Te1-Na6 16. Cbd2-Tfc8 17. Ch2 ?-b3! 18. ab3-cb3 19. Nd3-Nd3 20. Dd3-Cc4 21. Cc4-Dc4 22. Dc4-Tc4 23. f2-a4 24. Ta1-a3! 25. Ta3-Ta3 26. ba3-Tc3 27. Te1-Ce4!! (O mutare foarte frumoasă pe care se bazează combinația câștigătoare — vezi diagrama)

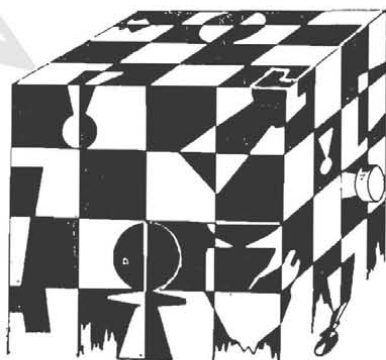
28. Cf1-Cg3! 29. Nf2-Cf1 30. Rf1-b2 și albul cedază. Această partidă a obținut premiul de frumusețe la olimpiadă.

Campioana mondială
Nona Gaprindașvili ; în
dreapta ei soțul, în
stînga, prof. dr. doc.
Pius Brînzeu, președin-
tele Comisiei județene
de șah și prof. A. Vrabie,
secretar al Federației de
șah.

Partidele redată mai sus ilustrează forța de joc și virtuozitatea campioanei mondiale. Realizările ei vor constitui și pentru generațiile viitoare obiecte de studiu și tot atîtea prilejuri de delectare. Noi nu știm cum și-o vor închipui aceste generații pe Nona. Pentru noi, care am cunoscut-o, ea rămîne o mare sportivă, de o rară modestie, cu o privire luminoasă, care apropie și încălzește. Îi sintem recunoscători pentru vizita făcută la Timișoara și nutrim speranța să o mai revedem în fața micului ei atelier de creație, care este tabla de șah.

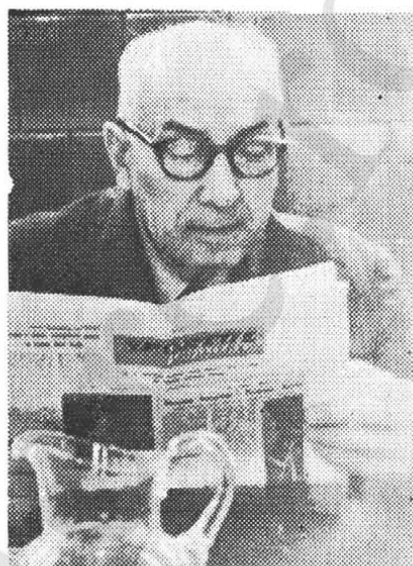
P.B.

Pasiunea unei vieți

Recunoștința este memoria inimii

BALZAC

Zoltan Varady a fost un mare prieten al șahului. Cei care au avut privilegiul să colaboreze cu el i-au făcut un loc în inimă și îi poartă recunoștință, așa cum i-au rămas îndatorați foarte mulți jucători de șah din Timișoara, care au beneficiat de pe urma neobositei lui activități.

A învățat șahul de mic, încă în primii ani ai acestui secol bîntuit de atîtea furtuni. A jucat în primul război mondial, pe front și în lagărele de prizonieri, a jucat mult în perioada interbelică, dar, după cel de al doilea război mondial, din simplu jucător a devenit un activist devotat al acestui sport. Începînd din 1947 s-a atașat mișcării șahiste care, în acest colț de țară, bătea pasul pe loc, după lovitura distrugătoare pe care i-a dat-o războiul. A mobilizat și stimulat pe cei mici, a fost instructor și antrenor voluntar la diferite asociații sportive, a organizat întreceri și concursuri de dezlegări. Mulți dintre noi își amintesc de campionatul celor 111 echipe, început în 1952, care a durat 4 ani. A fost în întregime opera lui și a constituit o mare reușită. Dar, cel mai mare merit al lui Varady a fost activitatea sa susținută și atît de fructuoasă ca secretar al Comisiei județene de șah, timp de aproape 30 de ani, pînă cînd, trecînd pragul celor 80 de ani, a socotit că are și el dreptul la odihnă.

Recent, tov. Varady a implinit 90 de ani. Astăzi are alura unui bătrîn înțelept, de o uimitoare vioiciune intelectuală. Cine stă de vorbă cu el, în micul său apartament de bloc, îl poate surprinde aruncînd, din cînd în cînd, și în chip mai mult reflex, cîte o privire spre unul din pereții camerei pe care se află expusă DIPLOMA DE ONOARE care i-a fost conferită de către Consiliul național de educație fizică și sport, în 1972.

Este o diplomă acordată pe drept unui om care merită a fi onorat pentru munca sa dezinteresată și pentru pasiunea pe care a manifestat-o o viață întreagă pentru șah.

Cinste lui !

P.B.

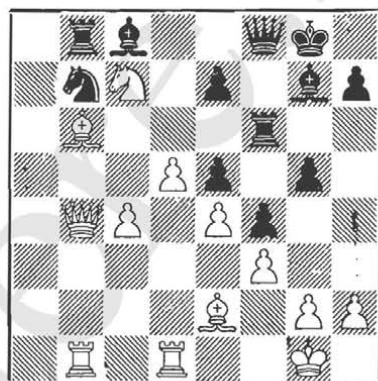
Din repertoriul jucătorilor timișoreni

M. MUREȘAN LIDIA SEMENOVA

Băile Herculane, 1980

Deschiderea engleză

1. Cf3-c5 2. c4-Cf6 3. Cc3-Cc6 4. e3-g6 ?! (O mutare neobișnuită, care duce la o luptă extrem de ascuțită; mai sigur este 4...e6 5. d4-d5, trecînd în apărarea Tarrasch) 5. d4-d6 (După această mutare se trece în Apărarea Benoni cu cîțiva timpi în plus pentru alb. Mai bine ar fi fost desigur 5...c:d4 6. e:d4-d5 7. Ng5-Ce4 8. c:d5Cc3 9. b:c3-Dd5, trecînd în Apărarea Grünfeld) 6. Ne2-Ng7 7. d5-Ce5 (Alternativa 7...Ca5 s-a jucat în partida Darga—Evans, Veneția, 1967, continuîndu-se 8. 0-0 0-0 9. Dc2-Ng4 10. B3-a6 11. Nb2-Tb8 cu avantaj pentru alb. Nici mutarea 7...Cb8 n-ar fi rezolvat problemele poziției: 8. 0-0 0-0 9. e4-e6 10. Nf4-e5 11. Ng5-h6 12. Nh4-g5 13. Ng3-Ch5 14. Cd2-Cf4 15. Ng4! albul obținînd avantaj clar în partida Polugaevski—Holmov, U.R.S.S. 1967) 8. C:c5-d:e5 9. e4- 0-0 10. 0-0 Ce8 11. Ne3-b6 12. a3-a5 13. Tb1 (Avantajul albului pe flancul damei a devenit clar; negrul nu mai poate împiedica străpungerea b2-b4, după care slăbiciunile negrului devin evidente) 13... Cd6 14. b4-a:b4 15. a:b4-Cb7 16. Db3-f5 17. f3-f4 18. Nf2-g5 19. Tfd1-De8 20. Cb5!-Tb8 21. Da3 (Cu mutări simple albul a obținut avantaj decisiv, negrul nu mai poate sprijini în mod convenabil punctul strategic c5) 21... c:b4 22. D:b4-Tf6 23. Cc7-Df8 24. Nb6 (Avantajul pozițional al albului s-a transformat în avantaj material — vezi diagrama)

24... Cd8 25. c5-h5 26. Da4-Rf7 27. Da7-Tb7 28. Da8 (Negrul nu mai poate evita noi pierderi materiale) 28... T7:b6 29. T:b6-T:b6 30. c:b6-Nd7 31. Da7-g4 32. Ce6. (1—0). O bună realizare strategică a Margaretei Mureșan.

Comentarii de Ș. Neamțu

M. MUREȘAN E. POLIHRONIAD

Alexandria, 1975

Indiana Benoni

1. d4-g6 2. c4-d6 3. Cc3-e5 4. d5-Ng7 5. e4-Ce7 6. h4-c5 7. h5-f6 8. Ne2-g5 9. g3-h6 10. f4! 0-0 11. fg5-fg5 12. Ne3-a6 13. Ch3-Rh8 14. Dd2-Nd7 15. Cf2-Cg8 16. 0-0-0 b5 17. Tdf1-bc4 18. Cfd1-Tf1 19. Tf1-Nf6 20. Nc4-Nh3 21. Th1-Nc8 22. Ne2-Cd7 23. Ng4-Tb8 ?! 24. Tf1-Rg7 25. Df2-De7 26. Nd2-Df8 27. Ce3-Ce7 28. Cc4-Cg8 29. Ne6-Cb6 30. Cb6-Ne6 31. de6-Tb6 32. Cd5-Tb7 33. Df5-Ce7 34. Ce7 (1-0).

N. GAPRINDAŞVILI M. MUREŞAN

Turneul internațional Cupa „8 Martie”
Belgrad 1976

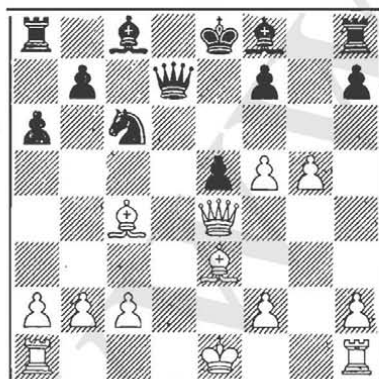
1. e4-c5 2. Cf3-Cc6 3. d4-c:d4 4. C:d4-g6 5. Ne2-Ng7 6. Cb3-Cf6 7. Cc3 0-0 8. 0-0 d6 9. Ng5-a5 10. a4-Ne6 11. Rh1-Dc8 12. f4-Cb4 13. Cd4-Nc4 14. Cdb5-Tfd8 15. Ca 3-N:e2 16. D:e2-De6 17. Tael-Cc6 18. Cc4-Cd4 19. Dd3-C:c2 20. Ted1-Cb4 21. f5-Dc8 22. De2-Ta6 23. Cb5-Tf8 24. Tdc1-Db8 25. e5-d:c5 26. C:e5-Cbd5 27. N:f6-C:f6 28. Te7-e6 29. f:g6-h:g6 30. Dc4-Dd8 31. T:b7-Dd5 32. D:d5-e:d5 33. g3-Te6 34. Cd3-Te2 35. Tf2-Te3 36. Td2-Ce4 (0-1)

*

MAIA CIUBURDANIDZE DANA NUȚU

Belgrad, 1983

1. e4-c5 2. Cf3-d6 3. d4-Cf6 4. Cc3-cd4 5. Cd4-a6 6. Ne3-e6 7. g4-e5 8. Cf5-g6 9. g5 (9. Ch6-Nh6 10. Nh6-Cg4) 9... gf5 10. ef5-d5 11. Df3 (11. Dd2-d4 12. 0-0-0 Dc7 :Sax-Gheorghiu) 11... Ce4 12. Ce4-de4 13. De4-Cc6 14. Nc4-Dd7 ! ? (v. diagramă)

15. Nd3 (15. Nd5-Ce7 16. 0-0-0 Df5 ; 16. De5-Dd5 17. Dh8-Dh8 sau 15. g6-hg6 16. fg6-Df5 17. Nf7-Re7 18. Nc5-Rf6 ; 17. cf7-Rd8 [17... Re7 18. 0-0-0 Nh6 19. Dh4+±] 18. 0-0-0 Rc7 cu joc complicat) 15... Dc7 16. 0-0-0 Nd7 17. Nc4-Nd6 18.

f4 0-0-0 19. Nb6-Db6 20. Td6-Dc5 (20... Db4 ! ? 21. Tc6-Nc6 22. Ne6+—fe6 23. Db4 cu joc neclar) 21. Td5-De7 22. f6-Db4 23. a3-Db6 24. fe5-Ne6 ? ! (24... The8 !) 25. Td8-Cd8 26. Td1-Nc4 27. Dc4-Dc7 28. De4-Rb8 29. h4-Dc6 30. Dc6-Cc6 31. e6-fe6 32. h5-Ce5 33. Tf1-Tf8 ? (33... Rc7 !) 34. Tg1-Tg8 35. g6-hg6 36. Tg5-Cd7 37. f7-Tg7 38. hg6-Cf8 39. Th5-Cg6 40. Th8+-Rc7 41. f8D-Cf8 42. Tf8 (1/2—1/2).

DANA NUȚU TEREZA STADLER

Sinaia, 1978

Indiana regelui

1. d4-Cf6 2. c4-g6 3. Cc3-Ng7 4. e4-d6 5. f3-Cbd7 6. Ne3-e5 7. d5-a5 8. Nd3-Cc5 9. Nc2-Ch5 10. Dd2-f5 11. 0-0-0 0-0 12. Cge2-f4 13. Nf2-b6 14. b3-Nd7 15. Cb5-g5 16. g4-fg3 17. hg3-Ne8 18. g4-Cf4 19. Cg3-Ng6 20. Ne3-Tc8 21. Cf5-Nf5 22. ef5 !-Df6 23. Ne4 !-h6 24. Th2-Ce4 25. fe4-Rf7 26. Rb1-De7 27. c5 ! ! (Străpungerea care duce la câștigul partidei) 27... bc5 28. Da5-Tfd8 29. Da6-Dd7 30. Dc6-Nf8 31. a4-Dc6 32. dc6-d5 33. Nf4-ef4 34. cd5-Te8 35. Rc2-Rg7 36. d6 !-cd6 37. Cd6 (1-0).

Comentarii de Dana Nuțu

*

BAUMSTARK

LEVITINA

Medellin, Olimpiada

1974

Apărarea Alehin

1. e4-Cf6 2. e5-Cd5 3. d4-d6 4. Cf3-g6 (Alegerea acestei variante nu a constituit o surpriză. Încă în timpul pregătirii am ales linia de joc aplicată în partidă) 5. Nc4-Cb6 (Probabil mai solid este c6, dar și în alte partide Levitina a jucat tot Cb6) 6. Nb3-d5 7. a4-a5 8. Cc3-Ng7 9. 0-0 0-0 10. Te1 (Mutarea din text este inspirată de partida Haag—Kavalek, Salgotarjan, 1967 și este mai tare decât 10. h3 jucată de Keres într-o

partidă împotriva lui Kupka) 10... Ng4 11. h3-Nf3 12. Df3-e6 13. Dg3-c5 14. Ng5-De8 (Kavalek a jucat aici 14... Dd7, dar după 15. dc5-Cc8 16. Td1-Dc6, sacrificiul 17. Cd5 a decis partida în favoarea albului). 15. dc5-Cc8 16. Td1-Ca6 (16... Dc6 ar fi dus la partida Haag-Kavalek) 17. Dh4-Cc5 (vezi diagrama)

18. Nd5!! (Sacrificiul de data aceasta de nebun decide partida în câteva mutări) 18... ed5 19. Cd5-Ce6 20. Cf6+Nf6 21. ef6! (Ciștigă și 21. Nf6, cu continuarea Te4) 21... Rh8 22. Dh6-Tg8 23. Te4 și în fața matului imparabil prin Dh7+ și Th4, Levitina a cedat.

Comentarii de G. Baumstark

IVANKA

BAUMSTARK

Cluj, 1971

Deschiderea Bird

1. f4-Cf6 2. g3-g6 3. Ng2-Ng7 4. Cf3 0-0 5. 0-0 d5 6. d3-c5 7. c3-Cc6 8. Dc2-d4 9. e4?! (Deschiderea prematură a centrului este în favoarea negrului) 9... de3 10. Ne3-Nf5 11. Db3-Nd3 12. Td1-c4 13. Db7-Cg4! 14. Nf2-Cf2 15. Rf2-Dd6 16. Td2-Dc5 17. Rel-e5! 18. b4-cb3 19. ab3-e4 20. Nh1-Ca5 21. Ta5-Da5 22. Cg5-Tab8 23. Dd7-Nb1 (0-1).

Această partidă a fost apreciată ca fiind una dintre cele mai valoroase ale meciului România—Ungaria, care a avut loc în acel an la Cluj.

EDITH ȘTEFANOV LIGIA JICMAN

Mediaș, 1983

Apărarea siciliană

1. e4-c5 2. Cf3-d6 3. d4-Cf6 4. Cc3-c:d4 5. C:d4-g6 6. Ng5-Ng7 7. Nb5-Cbd7 (se mai putea juca 7... Nd7) 8. f4-a6!? (poate mai bine 8... 0-0!) 9. N:d7-N:d7 10. e5-d:e5 11. f:e5-Cd5! 12. e6 (dacă C:d5-Da5+ 13. Cc3-De5+ și D:g5) ... f:e6 13. Dd2-h6 14. Nh4-0-0 15. 0-0-0 Tf4 16. C:d5?! (la 16. Nf2?! urma 16... C:c3) ... T:h4! (mutare bună; mai slab ar fi fost 16... T:d4 17. C:e7-Rh7 18. Cc6! cu egalitate) 17. Cf3 (interesant 17. Ce6 18. Cf6-Nf6 19. Dd8-Td8 20. Td8-Rf7 cu câștig pentru negru) ... Tc4 18. C:e7 (18. Cf6-Nf6 19. Dd7-Db6 cu avantaj) ... D:e7 19. D:d7-Df6 20. D:b7-Tac8 21. Ce1-Df4 22. Rb1-Tb8 și negrul a cedat în fața amenințării T:b2 urmat de mat.

Comentarii de Dana Nuțu

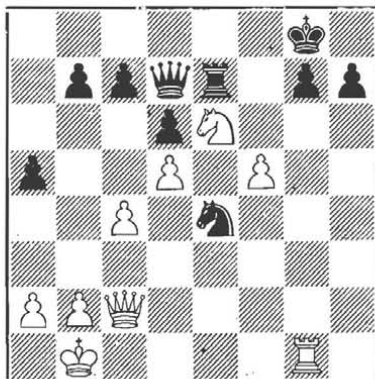
*

KANTOR IUDITA IONESCU VIORICA

Turneul internațional
feminin, Băile Herculane
1982

Indiana veche

1. d4-Cf6 2. c4-d6 3. Cc3-e5 4. d5 (4. de?! — de 5. Dd8-Rd8 urmat de c6, Rc7, a5, Ca6, duce la egalitate) 4... Cbd7 5. e4-Cc5 6. f3-a5 7. Ne3-Ne7 (7... g6 8. Dd2-c6) 8. g3! 0-0 9. Nh3-Ce8 10.

Dd2 (10. Nc8-Dc8 11. a3!±) 10... f5 ? (10... g6) 11. ef-Nf5 12. Nf5-Tf5 13. 0-0-0 (13. h4 urmat de 0-0-0, De2, Ch3, Cf2, Cfe4) 13... Ng5 14. f4-ef 15. gf-Nh6 16. Cf3 (±)-Cf6 (16... Df6 17. cg5!) 17. Cd4-Th5 18. Thg1-Dd7 19. f5-Cce4 20. Ce4-Ce4 21. De2-Th2?! 22. Dh2-Ne3+ 23. Rb1-Ng1 24. Tg1-Te8 25. Ce6-Te7 26. De2! (26. Dh4?-Ce2 27. Ra1-Cf3, vezi diagrama) 26... Cf6 27. Dc3-Tf7 28. Da5-Ce8 29. Da8-b6 30. f6-g6 31. Tf1-h6 32. Cc7-Dc7 33. De8-Rh7 34. Te1-Dd7 35. Dd7-Td7 36. Te7 (1-0)

Comentarii de I. Kantor

KURUCSAY

KANTOR

Baile Herculane, 1982

1. d4-d6 2. Cf3-g6 3. c4-Ng7 4. Cc3-Cbd7 5. e4-e5 6. d5-Cf6 7. Nd3-a5 8. h3-Cc5 9. Nc2 0-0 10. Ne3-h6 11. Dd2-Rh7 12. g4-Ce8 13. Tg1-Nd7 14. h4-Ca6 15. a3-Tb8 16. 0-0-0 Cc5 17. De2-b6 18. g5-h5 19. Ch2-Tb7 20. Cf1-Db8 21. Cg3-Ng4 22. f3-Nd7 23. Td2-b5 24. Nc5-de 25. cb-Nb5 26. Cb5-Tb5 27. Na4-Tb6 28. Tc2-Cd6 29. Tg2-c4 30. Cf1-f5 31. Cg3-fe 32. Ce4-Cf5 33. Te4-Cd4 34. Dd1-Tf4 35. Cc5-Td6 36. Td2-Td5 37. Ce6-Ce6 38. Tf4-Td2 39. Dd2-ef (0-1)

*

UNGUREANU EMIL

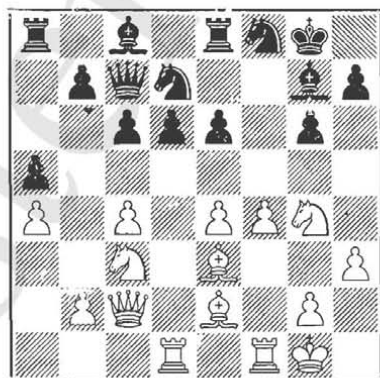
TAIMANOV MARK

Bucureşti 8 martie 1973

Indiana veche

S-a jucat o variantă teoretică din „indiana regelui”, în care Taimanov a comis câteva mici inexactităţi, intrând treptat într-o poziţie pasivă care a dus la pierderea partidei. Această înfrângere în runda a II-a nu l-a făcut pe Taimanov să piardă locul I în turneu, pe care l-a câştigat, cu toate că venea după o înfrângere catastrofală din meciul cu Fischer.

1. Cf3-Cf6 2. c4-g6 3. Cc3-Ng7 4. e4-0-0 5. d4-d6 6. Ne2-c6 7. 0-0 a6 8. a4-a5 (Această aparentă pierdere de tempo este necesară deoarece albul ameninţă 9. a5) 9. h3-Ca6 10. Ne3-Cd7 11. Dd2-Te8 12. Tad1-Dc7 13. Ch2-e5 14. f4!-ed4 15. Nd4-f6! (Abandonarea în acest fel a centrului nu poate prevesti nimic bun. După cum se va vedea, negrul va întâmpina mari greutăţi pe cîmpurile albe) 16. Cg4-Cac5 17. Dc2-Ce6 18. Ne3-Cef8 (S-au făcut 18 mutări şi o singură piesă neagră — pionul a — a atins orizontala a 5-a! Albul refuză în această poziţie propunerea de remiză a negrului, continuînd foarte energic (vezi diagrama)

19. f5! (Fixează definitiv slăbiciunea pe cîmpurile albe) 19... Ce5 20. Ce5-de5 21. c5! (Nebunul alb va domina total diagonală „fatală” a2-g8) 21... Td8 22. Ch1-Rh8 23. Cd2-gf5 24. ef5-Nd7 25. Ce4-Ne8 26. Nc4-Td7 27. Td7-Cd7 28. Na2! (Apare teribila ameninţare de mat pe g8, după Db3 sau Dc4) 28... b5 29. Db3-Nh5 30. g4-ba4 31. Dc4-Db7 32. gh5-h6 (Altfel albul joacă 33. h6 şi se pierde încă o piesă) 33. Tf2 şi la mutarea 41-a, după ce a mai pierdut o piesă, Taimanov s-a recunoscut învins. (33... Db4 34. Td2-a3 35. ba3-Da3 36. Rf2-Tb8 37. Td7-Db2+ 38. Cd2-Tf8 39. Tf7-Td8 40. Td7-Tf8 41. Dg4) 1-0

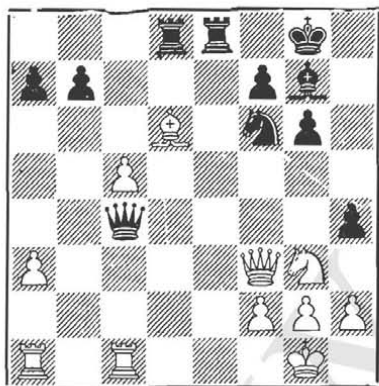
Comentarii de E. Ungureanu

FARAGO

UNGUREANU

Dubna 1979

1. d4-Cf6 2. c4-c5 3. d5-g6 4. Cc3-Ng7
5. e4-d6 6. Cf3-00 7. Ne2-Te8 8. Nf4-e6
9. de6-Ne6 10. Nd6 (O variantă la modă.
Pentru pionul sacrificat, negrul capătă
contrajoc suficient). 10... Da5 11. 0-0-Cc6
12. a3 (s-a mai încercat 12. Nf4) 12...
Ng4! ? (O noutate care îl surprinde pe
marele maestru maghiar. Sa mai jucat
în această poziție 12... Ted8 13. b4-cb4
14. ab4-Da1 15. Da1-Ce4 16. Ce4-Na1 17.
Ta1-Nf5 18. Nc7-Ne4 19. Nd8-Cd8 1/2-
1/2 Schmidt—Ghițescu, Varșovia, 1979)
13. Cd2 (13. b4-cb4 14. ab4-Da1 !) 13...
Tad8 14. e5-Ne2 15. Ce2-Ce5 16. b4-Da6
17. bc5-Cc4 18. Ce4-Dc4 19. Cg3-h5 20.
Df3 ? !-h4 21. Tfcl (vezi diagrama)

21.... **Dd5** 22. **Cf1-Df3** 23. **gf3-Cd5** 24. **Tab1-Cc3** 25. **Tc3-Nc3** 26. **Tb7-h3** 27. **f4-Te1** 28. **Ta7-Tde8!** 29. **Ne5-Ne5** 30. **fe5-T8e5** 31. **f3-T5e2)** (0-1)

Comentariu de E. Ungureanu

CIOCILTEA

ILIJIN

Eforie Nord, 1982

Apărarea Siciliană

1. g3-g6 2. Ng2-Ng7 3. e4-c5 4. d3-e5
(4... d6 5. f4) 5. Cc3 (5. Ce2-h5!) 5...
d6 6. Cd5! ?-Ne6 7. c3-Cc6 8. a3 ? !-
Cf6 ! := (8... Cge7 9. Ng5 ! ×f6) 9. b4
0-0 10. Ng5-Nd5 11. ed5-Ce7 12. Dd2-Db6 !

13. Nf6-Nf6 14. Ce2-a5 15. bc5-Dc5
16. Da2-b5 ! ? (16... Ng7 cu ideea f5 !)
17. 0-0 Tab8 18. Rh1-Ng7 19. Tab1-g5 20.
f4-ef4 21. gf4-gf4 22. Tf4-Cg6 23. T4f1-
Tbe8 (23... Tfe8 !) 24. d4-Dc8 25. Tb5-
Te3 26. c4 (26. Dd2-Tfe8) 26... Dg4
27. Cg1-Nd4 28. Ta5-Tfe8 29. Df2-T8e7
30. Ta8-Rg7 31. Nf3-Df4 ! 32. Dg2 (32.
Ng2-Te1 33. De1-Te1 34. Te1-Ch4 35. Tf1-
Dd2-+ ; 32. Dg3-Te1-+) 32... Te1 33.
Ce2-Tf1 34. Df1-Dd2 35. Ng4-Te4 (35...
Te5) 36. Nf3-Te3 (in ideea Tf3) 37. Ng4-
Te5 38. Tb8-h5 39. Tb7 ? ! (39. Nf3-Ch4
40. Tb3-Tf3 41. Cd4-Dd4) 39... hg4 40.
Df7-Rh6 41. Dg7-Rg5 0-1.

Comentarii de N. Ilijin

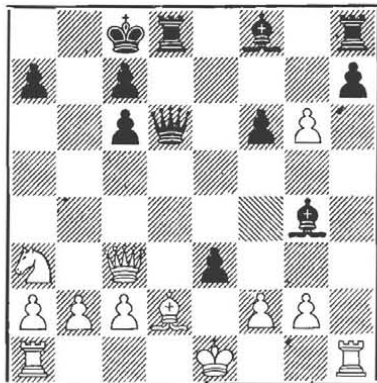
ANTONOV VLADIMIR MOZEŠ ERVIN

(R.P. Bulgaria)

(R.S.R.)

Turneul international I.C.E.D. 1982

1. e4-e5 2. Cf3-Cc6 3. Nb5-Cge7 (Varianta Cozio din partida spaniolă a constituit în această partidă o surpriză pentru alb) 4. d4-e : d4 5. Cd4-g6 ? ! (Aici s-a mai jucat 5... C : d4 6. D : d4-Cc6 7. Dd3-Nc5 8. N : c6-d : c6 9. D : d8-0-R : d8 10. Cc3-Te8 11. Ng5 ! -f6 12. 0-0-Nd7=Mestel—Larsen, 1973) 6. C : c6-C : c6 7. N : c6-b : c6 8. Dd4-f6 9. h4 ? ! (Acțiunea albului pare precipitată. Mai bine era 9. 0-0 Ng7 10. c4 0-0 cu avantaj pozițional) 9... d5 ! 10. h5-d : e4 11. Dc3 ? (Jucată după 25 minute de gândire, această mutare pierde partida. Trebuia

acceptată varianta egală: 11. D:e4+-De7 12. D:e7=-N 13. h:g6-Nf5 14. T:h7-Tg8 cu joc activ pentru negru) 11... **Dd6** 12. h:g6-Ng4! 13. Nd2-0-0-0 14. **Ca3-e3!** (Această mutare forţează decizia. La 15. N:e3-Dd1+ şi mat, iar la 15. D:e3-Ng7 16. Cc4-Dd5 cu avantaj pentru negru — vezi diagrama)

15. f:e3-Dg3+ 16. Rf1-Ne2+ şi albul cedează datorită continuării 17. Rg1-Nf3 18. Th2-h:g6.

Victoria se datorează şi modului nejustificat de a forţa albului, într-o poziţie obiectiv egală (greşcala decisivă de la mutarea a 11-a).

Comentarii de E. Mozeş

MOZEŞ

OPRIŞONI

Campionatul municipiului Timişoara
1983

1. e4-d5 2. e:d5-Cf6 3. c4-c6 4. Cc3-c:d5 5. d4-e6 6. Cf3-Ne7 7. Ne2-0-0 8. 0-0 d:c4 9. N:c4-Cc6 10. a3-a6 11. Na2-Da5 12. b4-Dh5 13. Ce5-D:d1 14. Tf:d1-Td8 15. Ne3-Nd7 16. C:d7-T:d7 17. d5-C:d5 18. C:d5-e:d5 19. T:d5-T:d5 20. N:d5-Nf6 21. Td1-Td8 22. Rf1-Rf8 23. Rc2-Te8 24. Rd3-Ce5+ 25. Rc2-b5 26. Nc5+-Ne7 27. Nd4-Nf6 28. Nb7-Cc4 29. N:f6-g:f6 30. Rb3-Te2 31. N:a6-Tb2+ 32. Rc3-T:f2 33. N:b5-C:a3 34. Nd3-T:g2 35. Rb3-T:h2 36. R:a3 (1-0)

*

NEAMŢU S.

NEGULESCU A.

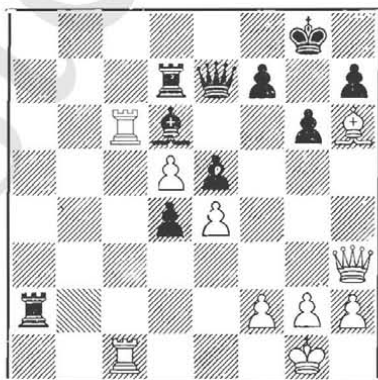
Campionatul R.S.R. pe echipe
Herculane 1978

Deschiderea engleză

1. Cf3-c5 2. c4-g6 3. e4-Ng7 4. d4-Cc6 5. d5-Cd4 6. Cd4-cd4 (După 6... Nd4 7. Cc3-d6 8. Nd3-Ng7 9. 0-0 s-ar fi trecut într-o apărare Benoni cu câţiva timpi în plus pentru alb) 7. Nd3-c5 8. 0-0 d6 9. Cd2-Cf6 10. b4! (Pregătind străpungerea clasică c4-c5; jocul a luat un caracter de indiană veche) 10... 0-0 11. c5-a5 12. Cc4! (Această mutare a

fost probabil subestimată de către negru) 12... ab4 13. Cd6-Ta5 14. Nd2-Tc5 15. Cc8-Tc8 16. Nb4-Te8 17. Tb1! (Mai tare decât Nb5-Ce4! şi negrul obţine contraşanse) 17... Nf8 18. Nd2! (După 18. Nf8-Tf8 19. Tb7-Da5 slăbiciunile cimpurilor negre şi presiunea asupra punctului a2 ar fi compensat pionul sacrificat de negru; După mutarea din partidă perechea de nebuni asigură albului un avantaj mic, dar clar) 18... b5 19. Df3-Cd7 20. Tfcl-Nc5 21. Nb5-De7 22. Dh3-Ted8 (După 22... a4!-Tf8 24. a5 avantajul albului ar fi fost de asemenea evident. După mutarea din partidă evenimentele se desfăşoară forţat) 23. Nd7-Td7 (Sau 23... Dd7 24. Dd7-Td7 25. Tb6 cu mare avantaj pentru alb)

24. Tb6-Ta8 (vezi diagramă)

25. Tc6-Ta2 26. Nh6-Nd6 27. Dd7!! (1-0)

Comentarii de Şerban Neamţu

*

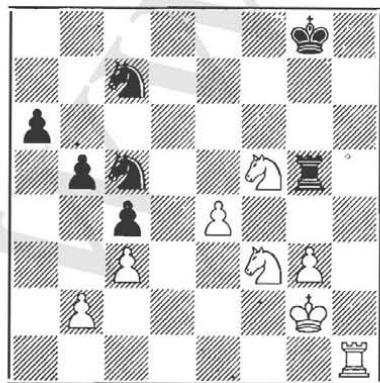
I. ZARCU

D. RAJKOVICI

Turneu internaţional
Timişoara 1981

1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 g6 4. 0-0 Cf6 5. Te1 Ng7 6. c3...0-0 7. a4 d6 8. d3 Ce8?! [o mutare îndoielnică! Interesant ar fi fost 8... Ce5- subliniind poziţia puţin artificială a nebului din b5. În acest caz mutarea 9. d4 ar fi solicitat un joc foarte atent din partea al-

bului, de ex: 9... C:f3+ 10. D:f3? a6 11. Nf1 c:d 12. c:d Db6 13...Dd3 Cg4 14. Td1 d5! 15. e5... N:c5 16. d:e (16. h3 Nh2+ 17. Rh1 C:f2) 16... D:f2+ 17. Rh1 Dh4. Corect era 10... g:f 11. c:d urmat de Cc3, Ne3 cu superioritate în centru]. 9. **Ca3 e5** 10. **Cc2 Cc7** [dacă 10...f5 11. Nc4+ Rh8 12. Cg5... De7 13. e:f N:f5 (13... g:f 14. Dh5 Cf6 15. Cf7+ Rg8 16. C:d6+ Ne6 17. D:f5!±) 14. f4! cu joc complicat și șanse de ambele părți]. 11...Ng5 f6 12. Nc4+Ne6 13. Ne3... De7? (permite albului câștigarea unui tempo foarte important!) 14. N:e6 C:e6 (14...D:e6 15. d4! c:d 16. c:d... c:d 17. Cc:d4 D:e4 18. C:c6 19. Tc1 Dd7 20. Db3±) 15. d4!... Cc7 16. d:c! d:c 17. Ca3!... Rh8 18. Cb5! Ce6 19. De2 f5 20. Tad1! a6 (dacă 20...f:e 21. Cd2 Cf4 22. N:f4 e:f 23...D:e4±) 21. Ca3! Tae8! 22. De2! (se amenința 22...f:e) 22...f4 23. Nc1 g5 24. h3 h5 25. Ch2! (atacul negru nu poate avea sorți de izbândă atît timp cît centrul este în stăpînirea albului!) 25... Tf6 26. Ce4 Cf8 27. Td5 Th6 28. Dd1! Td8 29. De2... Cfe6 30. Ted1 Cc7 31. T:d8 C:d8 32. Dd3 Cde6 33. Cd6! (triumful strategiei albului!) 33... Dd7 34. Cf5! (sau 34. C:b7 D:a4 35...Cd6±) 34... D:d3 35. T:d3 Th7 36. Cf3 Nf6 37. g4! f:g 38. f:g Tf7 39. Ne3 b5 40. a5 Rh7 41. Rg2...g4 (singura posibilitate de contrajoc) 42. h:g h:g 43. Ch2 Ng5 44. C:g4 c4 45. Td1 N:e3 46. Th1+...

Rg8 47. C5:e3 Tg7 48. Cf5 Tg5 49. C:c5 Cc5 50. Cf3! și turnul este prins. O poziție frumoasă! vezi diagrama.

Comentarii **L. Zarcula**

I. BIRIESCU

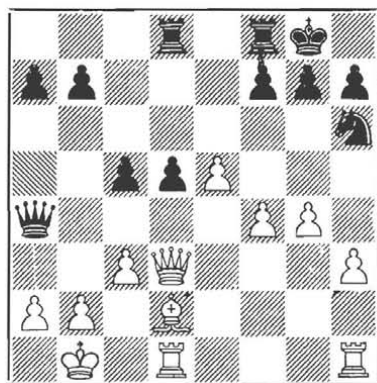
F. BORKOVSKI

Polonia

Battonya (R.P. Ungară), 1982

Deschiderea Scoțiană

1. c4-e5 2. Cf3-Cc6 3. d4-e:d4 4. C:d4-Nc5. 5. C:c6-Df6 6. f4!/? (O variantă puțin analizată) 6... D:c6 7. Cc3-Cf6 (După 7... Nb4 8. Dd4! albul stă mai bine) 8. Nb5-De6 9. De2 0-0 10. e5-Cd5 11. Ce4-Db6? (După această mutare albul obține avantaj de dezvoltare. Trebuia jucat 11... Ne4! 12. 0-0 f5 13. e:f6-C:f6 14. C:f6-D:f6 15. De4+-d5! 16. D:d5+ [16. D:c7?-Nd8! —+] 16. Ne6 cu joc complicat ca în partida Biriescu—Stanciu, din campionatul pe echipe, Eforie Nord, 1982) 12. Nc4!-Ce7 13. C:c5-D:c5 14. Ne3-De6 15. 0-0-0-d5 16. Nd3!-Cf5 17. Nd2 (Greșit este 17. Nf2 din cauza 17... Da4 și albul pierde un pion) 17... Da4 18. Rb1-c5 19. c3!-Ch6 20. h3-Nf5 21. g4-N:d3 22. D:d3 (Avantajul albului este evident. Calul negru este scos din joc și se amenință prinderea lui cu 23. g5) 22... Tad8 (v. diagrama) 23. f5! (Nu mergea 23. g5 din cauza 23... c4!! 24. Dc2-D:c2+ și calul scapă la f5) 23... d4 24. Ng5-

c4 (După 24... f6 albul câştigă prin 25. e : f6-d : c3 26. f7+ !-C : f7 27. N : d8-T : d8 28. Dc2) 25. **De4-f6** 26. N : h6-g : b6 27. T : d4-f : e5 28. D : c5-Dc6 29. **Td1-Tde8** 30. **Df4-Te2** 31. T : c4-Dg2 32. **Tb4-Tfe8** 33. **f6-Te1** 34. **f7+-Rg7** 35. f : e8C+ şi negrul a cedat (1-0).

Comentarii de I. Biriescu

I. BIRIESCU

P. OREV

R. P. Bulgară

Băile Herculane, 1983

Apărarea Alehin

1. e4-Cf6 2. e5-Cd5 3. d4-d6 4. Cf3-d : e5 5. C : e5-g6 6. c4-Cb6 7. Cc3-Ng7 8. Ne3-0-0 9. Ne2-Ca6 10. Db3-c5 11. Td1-c : d4 12. N : d4-Nc6 23. C : f7 !-T : f7 14. N : g7-Dc8 15. Nd4-C : c4 16. Dc2-Cb4 17. Dc1-Nf5 18. 0-0 e5 19. Cb5-Ne6 ! 20. b3-a6 ? ! 21. b : c4-a : b5 22. N : e5-N : c4 23. Nal !-h5 ? 24. Dh6 (1-0)

*

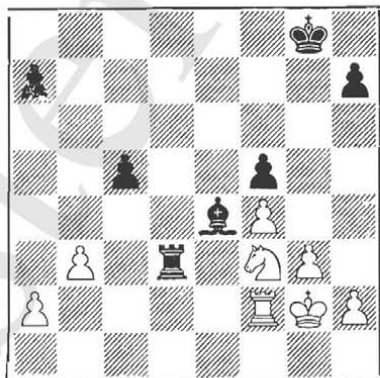
STEFANOV PARIK

ARDELEANU ALIN

Partidă jucată în finala campionatului naţional de seniori

1. c4-c5 2. g3-Cc6 3. Ng2-g6 4. Cc3-Ng7 5. Cf3-Cf6 (Prin intervertire de mutări s-a intrat în varianta simetrică a deschiderii engleze) 6. **d4-cd4** 7. **Cd4-Cd4** 8. **Dd4-d6** 9. 0-0 0-0 10. **Dd3** (Cea mai bună mutare; se mai putea juca 10. Ng5 sau Dd2) 10... **Nf5** (Alte mutări jucabile sînt 10... Da5 sau Ne6 sau Tb8 sau Cd7) 11. **e4-Ne6** 12. **Nd2-Cg4 ! ?** (În partida Smejkal-Lakić, 1976, s-a continuat 12... Cd7 13. b3-Cc5 14. De2-a6 15. Tfd1-Te8 16. Tac1-b5 17. Ne3) 13. **b3-Tc8** 14. **Tac1-Ce5** 15. **De2-Dd7 ? !** 16. **Cd5 !-f5** (Cu această mutare am provocat intenţionat complicaţii în care albul are şanse ceva mai bune) 17. **Cf4 !-Nf7** 18. **ef5-gf5** 19. **Tfe1-Tce8** 20. **Nc3-Cc6** 21. **Ng7-Rg7** 22. **Db2+-e5** 23. **Cd3-Rg8** 24. **Ted1-Dc7** 25. **f4 ?** (Albul nu a găsit o continuare satisfăcătoare în-

tr-o poziţie complicată; probabil era ceva mai bine 25. c5-d5 26. b4) 25... **e4** 26. **Cf2-Db6** (Se ameninţă 27. e3-Cd3 28. e2+) 27. **Td6 ?-Nc4** 28. **Rh1-Td8 !** 29. **Ted1-Td6** 30. **Td6-Db4 !** 31. **Dd2-Dd2** 32. **Td2-e3** 33. **Td1-Na6** 34. **Nc6-bc6** 35. **Ch3-e2** 36. **Te1-Td8** 37. **Cg1** (Permite o încheiere spectaculoasă; la 37. Rg2 urma 37... Td2 şi albul pierdea pionii a2 şi b3) 37... **Td1 !** (După această mutare, efectuată într-o uşoară criză de timp, se părea că am scăpat victoria...) 38. **Cf3-Nd3 !** 39. **Rg2-Ne4 !** 40. **Te2-Td3** 41. **Tf2-c5** (A survenit o poziţie rară, foarte frumoasă; vezi diagrama :

S-a mai jucat : 42. h3-h5 43. **Tf1-Rf8** 44. **Tf2-Re7** 45. **Tf1-Rd6** 46. **Tf2-Rc6** 47. **Tf1-Rb5** 48. **Tf2-Rb4**. Albul codează (0-1).

Comentariu de Alin Ardeleanu

*

A. PRUNDEANU

V. VÂRSÂNDAN

Semifinale R.S.R., Timişoara 1978

Deschiderea Spaniolă

1. e4-e5 2. Cf3-Cc6 3. Nb5-a6 4. Na4-Cf6 5. 0-0 Ne7 6. Te1-b5 7. Nb3-d6 8. c3 0-0 9. h3-Ca5 10. Ne2-c5 11. d4-Dc7 12. Cbd2-Cc6 ? ! 13. d5-Ca5 14. Cf1-g6 15. C3h2-Ch5 16. Nh6-Cg7 ? (Ar fi fost mai logic planul 16... Te8, urmat de Nf8) 17. Cg3-Cb7 (Era nevoie de calul de la a5 ca în momentul cînd albul împingea pionul la f4 să urmeze e : f4, apoi Cc4 urmat de Ce5) 18. **Dd2-Nd7** 19. **f4-f6** 20.

f5-Cd8 (20... Ne8!) 21. Tf1-Cf7 22. Cg4-C:h6 23. D:h6!-g:f5 24. e:f5! (Evident simplificările și menținând presiunea pe flancul regelui) 24... Dc8 25. Tf3-c4 26. Ce4!-Dd8 (sau 26... C:f5

27. Ce:f6+-N:f6 28. C:f6+-T:f6 29. D:f6 cu câștig) 27. Tg3-Rh8 28. C:e5!! și negrul cedează (1-0).

Comentarii de A. Prundeanu

*

I. MĂRĂȘESCU

A. KERTESZ

C.R.F.M., Eforie Nord, 1982

1. d4-d6 2. e4-g6 3. Cf3-Ng7 4. c3-c6 5. Cbd2-Ch6 6. Ne2 0-0 7. 0-0 Ca6 8. Te1-Cc7 9. Cf1-d5 10. Cg3-f6 11. ed-cd 12. c4-Ne6 13. b3-Dd7 14. Nf4-Tac8 15. h3-Tfe8 16. Dd2-Cf5 17. Nf1-g5 18. Cf5-Nf5 19. Ng3-h6 20. Db4-Ca6 21. Da5-e6 22. Tac1-Dd8 23. Da4-dc 24. bc-Db6 25. c5-Db4 26. Db5-Ted8 27. c6-Tc6 28. Tc6-bc 29. Da6-g4 30. hg-Ng4 31. Dc6-Nf3 32. De6-Rh8 33. gf-Dd4 34. Df5-Dc3 35. Te7-Db4 36. Tc7 și negrul cedează (1-0).

Șahul prin corespondență

Datorită sprijinului moral și material acordat de Statul nostru și prin grija Conducerii Institutului de medicină a luat ființă în 1973 Centru de șah „MEDICINA”.

Având posibilitatea de a ne întâlni, de a ne antrena, de a analiza diferite poziții, și șahul prin corespondență s-a dezvoltat obținând rezultate internaționale uimitoare.

Astfel, Ing. Anton Aurel (A.E.M.) a devenit campion european, a obținut un loc 3 în campionatul mondial (ed. IX) și participă în prezent la o nouă finală mondială.

— Contabilul Tocăniță Francisc (E.M.T.) a devenit finalist în campionatul european și participă la Olimpiadă (masa a doua) și la Cupa latină (prima masă).

— Profesorul Szabo Eugen (E.M.T.) joacă în prezent în finala țării, unde a participat de mai multe ori (locul doi în 1974) și este un arbitru cu experiență îndelungată (10 ani).

Mai menționăm și alți șahiști, ca Ing. Rancov Petru, finalist în Cupa României, Ing. Rusănescu Nicolae, finalist în campionatul R.S.R., și alții.

Un lucru pozitiv este campionatul pe echipe în care participă și județul Timiș. Iată formația, în ordinea meselor: Szabo, Rusănescu, Popescu, Jicman, Lazăr, Milos. Căpitan de echipă este Tocăniță Francisc.

Iată o partidă jucată de Ing. A. Anton în finala ediției a IX-a a campionatului mondial individual.

PONSO (Venezuela) ANTON (România)

Apărarea Grünfeld

1. d4-Cf6 2. e4-g6 3. Cc3-d5 4. cd5:-Cd5: 5. e4-Cc3: 6. bc3:-c5 7. Nc4-Ng7 8. Ce2 0-0 9. 0-0 cd4: 10. cd4:-Cc6 11. Ne3-Ca5 12. Nd3-b6 13. Tc1-e6 14. Da4-Dd7 15. Nb5-Db7 16. f3-a6 17. Nd3-Nd7 18. Db4-Cc6 19. Db1-b5 20. Nf2-Tfd8 21. e5-Tac8 22. Ne4-Db8 23. Nh4-Te8 24. Dd3-Ca5 25. De3-Cc4 26. Df4?-f5 27. ef6:-Df4: 28. Cf4:-Nh6! 29. Cd3-Ne3+ 30. Nf2-Nc1 31. Te1:-Cd6 32. Te1-Nc6 33. Ng3-Cf7 34. Nc6:-Tc6: 35. Cb4-Tc4 36. Ca6:-Tec8 37. Te6:-Td4: 38. h4-Ch6 39. Cc7-Rf7 40. Ta6-Ta4 41. Tb6-Cf5 42. Ne5-Ta2 43. f4-Td2 44. Ce6-Ch6 45. Tb7-Re6 46. albul cedează (0-1).

Eugen Szabo

Tradiția problemistică la Timișoara

Şahul artistic are foarte mulți admiratori în rîndul jucătorilor de şah, dar în trecut se pare că a avut o mai mare priză decît în prezent în masa celor care erau atrași spre acest joc. Cauza este lipsa din trecut a concursurilor organizate și lipsa sălilor de joc. Jocul în cafenele era apanajul unui număr restrîns de jucători, care își puteau permite acest lux. Marea masă a jucătorilor rămînea să urmărească rubricile de şah apărute în ziarele locale unde erau publicate de obicei probleme și studii mult apreciate de publicul cititor. Căutarea soluțiilor era o adevărată delectare de sfîrșit de săptămînă.

Ziarul local din Timișoara „TEMESVARI HIRLAP” publica în mod regulat probleme într-o rubrică condusă de Iosif Schlarko, care a fost un fecund și talentat compozitor. Despre el vom vorbi puțin mai departe. Vom începe cu o cititoare a ziarului, Izabella Keller, care a dat dovadă de o rară fecunditate și a deținut o poziție fruntașă în acest domeniu.

Pasiunea problemisticii a prins-o pe Izabella Keller în mrejele ei, încă tînră fiind, iar talentul ei a fost repede remarcat de către redactorul rubricii de probleme. Acesta îi dă primele îndrumări și sfaturi în încercările ei de a compune probleme. După probleme în două mutări, într-un număr din septembrie 1927 apare prima ei problemă de mat în trei mutări.

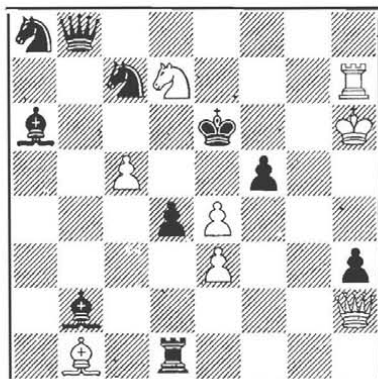
După cum se remarcă în REVISTA ROMÂNĂ DE ŞAH din ianuarie 1939 se născuse o nouă stea a cărei ascensiune a culminat în acel an odată cu succesul din meciul revanșă de compoziție Finlanda—România în care Izabella Keller s-a plasat în fruntea întregului lot de participanți, format din cei mai buni compozitori ai celor două țări.

Cercetînd caracteristica problemelor sale, autorul din Revista de şah constata că face parte din școala estetică în care a devenit o figură proeminentă. În aceste probleme gingașia și grația se imbină în chipul cel mai fericit cu subtilitatea și prospețimea gîndirii. Fiecare din cele peste 120 de probleme reprezintă o creație artistică, alcată ca formă și profundă în concepție. Autorul din revista citată mai sus aprecia că datorită înaltei clase prin care se ridica mult deasupra celorlalte şahiste ar fi putut fi declarată campioană mondială în problemistică dacă acest titlu s-ar fi decernat.

Împreună, Iosif Schlarko și Izabella Keller au fost mult timp solicitați de către redacția Revistei Române de Şah pentru a arbitra la concursuri de probleme regulate, în două sau trei mutări, pe care le adjuceau la Timișoara.

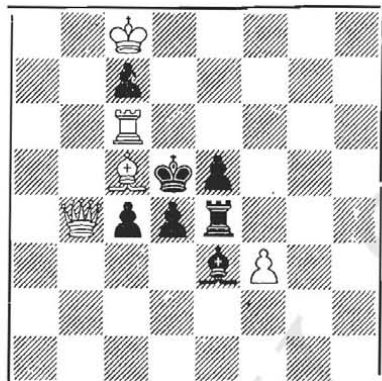
În anii 1948 și 1949 Izabella continuă să publice probleme în Revista Română de Şah și după ce s-a mutat la Debrecin, în Ungaria. Emoționantă este problema dedicată memoriei maestrului ei Iosif Schlarko, decedat în 1948.

Mai jos redăm o problemă construită pe baza temei „Nowotny finlandez”, o problemă cu mat în două mutări :

Compozitorul Iosif Schlarko s-a născut în Timișoara și a fost atras de tinăr în problemistică, iar îndrumările le-a primit din partea unui alt compozitor, Valeriu Onițiu, mai în vîrstă. Schlarko a compus și probleme feerice și a fost un colaborator permanent al Revistei Române de șah, arbitrand de-a lungul anilor împreună cu alți compozitori cunoscuți.

La Timișoara a condus rubrica de șah din ziarul local, pledînd permanent pentru șahul artistic. Mai jos prezentăm, din noianul compoziției sale, o problemă regulată de mat în două mutări, dedicată elevei sale Keller :

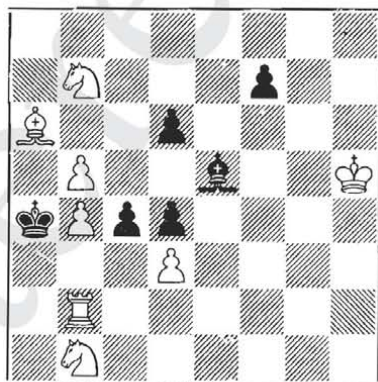

Al treilea compozitor amintit, Valeriu Onițiu, care și-a încununat cariera de problemist la Timișoara, a fost și cel mai renumit. S-a născut în orașul Sf. Gheorghe, în 1872. El și-a făcut studiile liceale la Szegedin, iar cele universitare la Budapesta, fiind promovat apoi profesor de matematică. A fost membru al Cercului de șah din Szegedin timp de 25 de ani, pînă în 1919, pentru care a și fost sărbătorit. Între anii 1912—1914 a editat și redactat revista de șah „Magyar Sakkújság”, împreună cu Chalupetzki. A activat mai tîrziu și la Sibiu și București, iar în 1934 a venit la Timișoara, publicînd în acel an o problemă, împreună cu Schlarko, de mat ajutor în trei mutări. În viața lui bogată în creații de proble-

mistică a compus peste 1000 de probleme, distinse la nenumărate concursuri interne și internaționale.

Decesul lui în 1948, în același an cu Schlarko, smulge doi compozitori de renume din Timișoara, unde se resimte timp de cîteva decenii lipsa activității lor și a urmașilor.

Iată una din problemele lui care a primit premiul I la „Neue Leipziger Zeitung”, în 1928. Este o problemă regulată de mat în patru mutări :

Încă în 1949, cu ocazia concursurilor organizate pentru atribuirea categoriei a II-a, secretarul Comisiei județene de șah, Zoltan Varady a denumit două din grupele de jucători „Valeriu Onițiu” și „Iosif Schlarko”, în memoria celor doi decedați. A fost un gest destinat să reîmprospăteze memoria lor noului val de jucători, din care însă nu au mai apărut noi speranțe pentru șahul artistic.

În acel an compozitorul A. Boarnă, un debutant strălucit în problemistică, datorită obligațiilor profesionale, nu s-a putut dedica mai mult șahului artistic. Acesta s-a dezvoltat cu precădere în jur, la Lugoj prin Constantin Raina, la Orșova prin Fr. Szallay și la Arad prin Mozeș Leopold, iar mai nou prin prof. Telbis și foarte talentatul Ianosy Ervin. Dar, despre aceștia vom aminti într-un număr viitor.

Francisc Tocăniță

Ancheta noastră

Şahul este considerat astăzi ca fiind o activitate profund umană, o admirabilă realizare a minţii şi priceperii omului. Asupra şahului păreri diferite însă uneori foarte mult. Pentru unii şahul nu este decât un joc, pentru alţii este sport. Cei mai mulţi îl consideră şi sport şi joc. Pe de altă parte, opiniile diferă şi cu privire la valoarea şahului în formarea personalităţii omului sau, lucru care ne interesează mai mult aici, în formarea unui sportiv de performanţă. În aceste condiţii ne-am gândit să iniţiem o anchetă, solicitând răspunsuri la două întrebări :

1. Este şahul un joc sau un sport ?
2. Iniţierea în jocul de şah ar fi, sau nu, utilă sportivilor de performanţă ?

În acest sens am solicitat răspunsuri verbale de la trei foşti internaţionali de fotbal, care au evoluat în cadrul echipei Ripensia, din perioada de glorie a fotbalului timişorean : Silviu Bindea, Vasile Deheleanu şi William Zombory. În cel priveşte pe Bindea, multe persoane sînt de părere că a fost cea mai bună extremă dreaptă pe care a avut-o fotbalul din ţara noastră. Starturile lui impresionau, viteza cu care conducea mingea şi trecea peste adversari era uimitoare, iar centrările impecabile. Deheleanu era coordonatorul echipei, omul care gindea. Fin tehnician, ţinea mingea cînd era cazul, ca un partener să se poată demarca, pasa cu precizie şi trimitea mingea la întîlnire cu o rară virtuozitate. Zombory, în fine, era un portar care excela în plasament, ştia cînd să iasă din poartă şi să culeagă sau să respingă mingea, ştia cum să închidă unghiul cînd un adversar reuşea să treacă peste zidul apărării. Tot el executa loviturile de 11 metri, ca unul care se pricepea cel mai bine să fenteze portarul echipei adverse.

Toţi aceşti trei foşti jucători ai echipei naţionale, care ne-au încîntat şi de care cei mai în vîrstă ne aducem cu drag aminte, sînt pasionaţi jucători de şah. Toţi joacă şah din copilărie. Cel mai pasionat dintre toţi este, fără îndoială, Bindea. „Am jucat odată 48 de ore la rînd cu un partener, mare amator de şah şi el“ ne mărturiseşte Bindea. „Soţia mea ne aducea cite ceva de gustare, dar noi nu ne-am dezlîpît de la masa de joc. Pînă la urmă familia partenerului meu a început să-l caute prin spitale şi, în disperare de cauză, s-a adresat miliţiei...” La întrebările noastre tot el este acela care ne-a dat cel mai repede răspunsurile. Zombory ne-a răspuns mai puţin grăbit, în timp ce Deheleanu ne-a cerut o nouă întîlnire pentru a-şi putea pregăti mai bine răspunsurile.

Iată acum răspunsurile la prima întrebare. Pentru Bindea „Şahul este un sport şi încă un sport de mare complexitate. Nici un alt sport nu cere atîta pregătire şi nu dă atîtea posibilităţi de rezolvare a diferitelor situaţii care se pot ivi pe tablă“. Dar, Bindea îşi revine repede : „Şahul este şi un joc, un minunat prilej de deconectare, care nu te mai lasă cînd l-ai îndrăgit. El este un prieten fidel, pe care îl ai toată viaţa lîngă tine“. După Deheleanu „Jocul de şah este un joc logic şi strategic, în sensul matematic al acestui termen. O partidă de şah simulează logic o bătălie între două armate, conduse de doi strategii, în care cele două oşti sînt reduse la două entităţi simbolice, egale fiecare, formate din piesele pe care le ştim, acţionînd după reguli bine stabilite. Atîta numai că aceste acţiuni nu sînt simultane

ca în realitate, ci se succed alternativ... Pe de altă parte jocul de şah, ca orice joc logic şi strategic, este de la început o invenţie definitivă, adică el se joacă şi acum, ca şi în primii lui ani, cu aceleaşi piese, pe aceeaşi tablă, după aceleaşi reguli... Sub aspectul teoretic, al strategiei şi sub aspectul meşteşugului, şahul nu a rămas însă pe loc şi a făcut mari progrese". Deheleanu ne spune multe despre teoria jocurilor, arătându-se temeinic pregătit pentru răspunsurile solicitate. Se vede bine că s-a pregătit şi pentru această acţiune, aşa cum se pregătea altă dată ca fotbalist, cu o seriozitate care poate fi dată ca exemplu. El însă nu consideră şahul ca un sport: „Jocul de şah nu este un sport, pentru că în jocul de şah nu există nici un exerciţiu fizic, adică şahul n-are tocmai obiectul sportului. Jocul de şah este un joc tipic gândirii umane, care a fost deja programat în ordinator, operaţie imposibilă pentru un joc-sport ca fotbalul, handbalul, boxul etc...". În focul discuţiilor Deheleanu face însă unele concesii în sensul că şahul poate fi asimilat sportului, deoarece şi dacă nu comportă exerciţiile fizice caracteristice sportului, cere totuşi şi condiţie fizică. Cel de al treilea interlocutor al nostru, Zombory, este de părere că: „Pentru cei mulţi şahul este un joc, pentru cei puţini, care se pregătesc teoretic şi participă la competiţii, este un sport... Privit sub acest ultim aspect, al şahului de competiţie, organizat într-o federaţie de specialitate, desfăşurându-se în întreceri conduse de arbitrii şi după un regulament precis, şahul trebuie, deci, plasat în rândul sporturilor”!

Răspunsurile la cea de a doua întrebare sînt şi ele nuanţate. După Bindea nu se poate concepe un sportiv de mare performanţă care să nu ştie să gîndească. Or, tocmai şahul ne învaţă să gîndim, să ne pregătim bine acţiunile, să anticipăm tot timpul. Referindu-se la fotbal, Bindea, bătaios cum îl ştim, exclamă: „Unde nu este cap, vai de picioare"! Aici el nu se refera la loviturile cu capul ci la componenta intelectuală a diferitelor acţiuni. Utilitatea iniţierii la şah a jucătorilor de la diferite discipline nu poate fi decît foarte utilă, conchide el.

După Deheleanu iniţierea în jocul de şah a sportivilor de performanţă nu este necesară şi nici posibilă. „Sportivii de performanţă sînt sportivi de vîrf prin calităţi fizice, prin voinţă, prin muncă susţinută în domeniul respectiv". Pe de altă parte, spune el: „Jocul de şah nu ar putea fi învăţat pînă la nivelul la care ar deveni util sportivilor de performanţă". Dar, impresia finală, după convorbire, este că nu strică acestora să ştie să joace şah.

În fine, Zombory mărturiseşte că în echipa Ripensia, devenită legendară în acest colţ de ţară, mai jucau bine şah şi Schwarz, şi Ciolac, şi alţii. Celebrul atacant care era Ciolac, de exemplu, aprecia situaţiile în care ajungea în fracţiuni de secundă şi acţiunea fulgerător. Şi el, ca şi Bindea, corespundeau tipului de jucători de „blitz", în timp ce Deheleanu era tipul jucătorului poziţional, preocupat de strategie şi tactică. Zombory consideră că, lui cel puţin, şahul i-a fost de mare folos, nu numai în sport, dar şi în cursul întregii sale existenţe: „Şahul te învaţă nu numai să gîndeşti şi să prevezi, ci şi să fii sportiv, să respecti adversarul şi să recunoşti, dacă este cazul, superioritatea lui".

În concluzie şi într-o evaluare globală, şahul rămîne un joc, aşa cum este, de altfel, şi definit în dicţionare. Într-o partidă de şah sînt angajaţi doi jucători, care se întrec din plăcere, din dorinţa de a cîştiga. Din acest punct de vedere şahul constituie un admirabil mijloc de deconectare, la care omul poate recurge de-a lungul întregii sale vieţi. Organizat în întreceri oficiale, practicat de jucători care se supun unor antrenamente sistematice şahul trebuie considerat ca sport. Cît despre utilitatea iniţierii în şah a jucătorilor de la alte discipline sportive, chiar dacă aceasta nu este posibilă, ea ar fi de dorit. Este suficient să ne gîndim la un boxer

care pierde pentru că şi-a neglijat garda, la un alergător care şi-a plasat greşit sprintul final sau n-a ales cea mai bună tactică în cursă, la un fotbalist care întârzie pasa sau face un dribling în plus. Şi, fiind vorba de fotbal, un penalti frumos executat, o pasă la întâlnire, o centrare impecabilă, sînt tot atîtea acte de creaţie, cum sînt combinaţiile în şah. Nu vrem să spunem că Ripensia a fost o echipă mare pentru că cei mai mulţi din jucătorii ei erau pasionaţi ai şahului. Dar ancheta noastră şi cei trei interlocutori ne duc cu gîndul, cu un pic de melancolie, dar şi cu mult regret, la Timişoara de altă dată, care era leagănul fotbalului în ţara noastră...

P.B.

Miniaturi

CIOCILTEA

PIETZSCH

LIUBOIEVICI

CALVO

Turneul din Zinnowitz
1966

Lansarote, 1973

Apărarea franceză

Apărarea spaniolă

1. e4-e6 2. d4-d5 3. Cc3-Nb4 4. e5-Ce7 5. a3-N:c3+ 6. b:c3-c5 7. Dg4-c:d4 8. D:g7-Tg8 9. D:h7-Dc7 10. Rd1-Cbc6 11. Cf3-C:e5 12. Nf4-D:c3 13. C:e5-D:a1 14. Nc1-d3 15. D:f7-Rd8 16. Df6 !-Db1 17. N:d3-Nd7 18. Te1 !-Te8 19. Cf7+-Rc7 20. Re2 ! Negrul abandonează.

1. e4-c5 2. Cf3-Cc6 3. Nb5-Cf6 4. 0-0 Ce4 5. Te1-Cd6 Ce5-Ne7 7. Dh5 ? ! (7. Nd3) 7... Ce5 8. De5-Cb5 ? (8... 0-0) 9. Dg7 !-Tf8 10. a4-Cd6 11. Cc3-Cf5 (11... c6 12. Df6 !-Cc4 13. d3-d5 14. dc-Ne6 15. Df3-dc 16. Dh5) 12. Cd5 !+-f6 13. Dh7-d6 14. Dg6 1-0.

PETROSIAN

KUPREICIK

U.R.S.S., 1976

FISCHER

BENKÖ

New York, 1964

Apărarea slavă

Apărarea jugoslavă

1. e4-g6 2. d4-Ng7 3. Cc3-d6 4. f4-Cf6 5. Cf3 0-0 6. Nd3-Ng4 ? (... Cc6) 7. h3-Nf3 8. Df3-Cc6 9. Ne3-e5 10. de5-de5 11. f5 (se ameninţă g4 cu atao foarte puternic) 11... gf5 12. Df5 (12. ef5-e4 !) 12... Cd4 13. Df2-Ce8 14. 0-0 Cd6 15. Dg3-Rh8 16. Dg4-c6 (mai bine 16... c3) 17. Dh5 !-De8 ? 18. Nd4 !-ed4 19. Tf6 !-Rg8 20. e5-h6 21. Ce2 ! (la 21... Cb5 urmează Df5 cu mat) 1-0.

1. d4-d5 2. c4-c6 3. cd5-cd5 4. Cc3-Cf6 5. Cf3-Cc6 6. Nf4-e6 (6... Nf5) 7. e3-Nd6 8. Ng3 (8. Nd6-Dd6 9. Nd3 0-0 10. 0-0 c5 !) 8... Ce4 9. Ce4-de4 10. Cd2-Ng3 11. hg3-c5 12. de5-Da5 13. Db3-De5 14. Ne2 -De7 15. Tac1 0-0 ? ! 16. Ce4 !-De4 17. Nd3-Db4 ? (17... De5) 18. Db4-Cb4 19. Nh7-Rh8 20. Nb1-Rg8 21. Te4-a5 22. Nh7-Rh8 23. Nf5 ! ! 1-0 din cauza 23... Rg8 24. T4h4-g6 25. Th8-Rg7 26. T1h7-Rf6 27. Tf8).

Ing. N. Ilijin
maestru internaţional

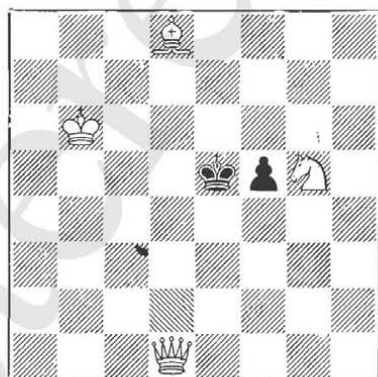
PROBLEME

Nr. 1 K. TRAXLER

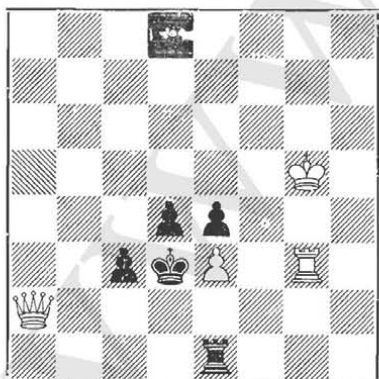
Mat în două mutări

Nr. 3. J. BROWN

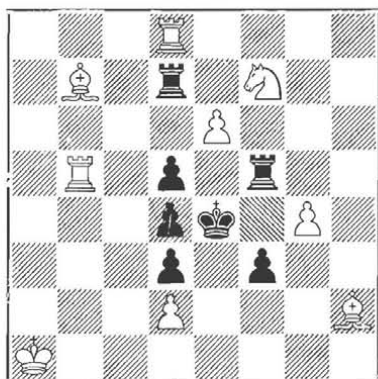
Mat în două mutări

Nr. 2 A. V. SPONER

Mat în două mutări

Nr. 4 M. ROSENTHAL

Mat în două mutări

Curiozități din lumea șahului

POLIGAMIA

Prin poligamie se înțelege situația în care un jucător dispune de mai multe dame pe tablă. Asemenea situații devin posibile datorită faptului că un pion odată ajuns de linia a 8-a se poate transforma în orice altă piesă și, lucru ușor de înțeles, jucătorul preferă să-l transforme în damă. Astfel se poate întâmpla ca pe tablă să figureze mai multe dame.

O situație de acest gen, și nu este prima, a survenit într-o partidă jucată de Alehin în 1915, la campionatul Moscovei. Această partidă nu figurează în lucrarea lui Panov în care sînt adunate 300 de partide alese din repertoriul lui Alehin, cele mai multe comentate pe larg de însuși campionul lumii. Această partidă, în care la un moment dat se aflau pe tablă 5 dame, a fost jucată de el cînd încă era student în științele juridice și nu prezintă o valoare teoretică deosebită. Ea ilustrează însă înclinația marelui campion spre combinații, uneori în detrimentul ideilor strategice, situație caracteristică perioadei sale de formare. Alehin, cu un spirit autocritic foarte dezvoltat, a devenit foarte repede conștient de acest lucru, după cum singur o mărturisește: „În tinerețe credeam prea mult în forța salvatoare a combinației și, chiar după ce am devenit campion mondial, nu m-am eliberat complet de acest neajuns”.

Se știe însă că, ulterior, Alehin și-a corectat această deficiență și, asimilînd tot ce s-a realizat nou în teoria șahului, în materie de joc pozițional și de strategie, a devenit cel, mai complet jucător din toate timpurile.

Iată această partidă în care matul a fost dat cînd albul avea trei dame, iar negrul două :

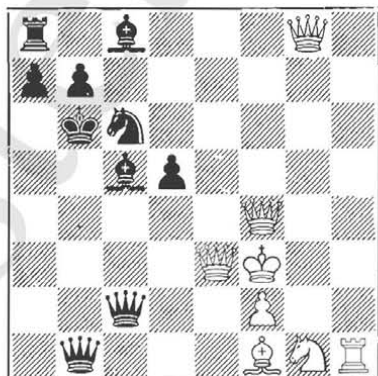
ALEHIN

GREGORIEV

Moscova, 1915

Apărarea franceză

1. e4-e6 2. d4-d5 3. Cc3-Cf6 4. Ng5-Nb4 5. c5-h6 6. e : f6-h : g5 7. f : g7-Tg8 8. h4-g : h4 9. Dg4-Ne7 10. g3 !-c5 11. g : h4-c : d4 12. h5-d : c3 13. h6-c : b2 14. Tb1-Da5+ 15. Re2-D : a2 16. h7-D : b1 17. h : g8D+-Rd7 18. D : f7-D : c2+ 19. Rf3-Cc6 20. Dg : e6+-Rc7 21. Df4+-Rb6 22. D6e3+-Nc5 23. g8D-b1D (vezi diagramă)

24. Th6-D : f1 25. Db4+-Db5 26. Dd8+-Ra6 27. Da3+ Negrul cedează deoarece urmează matul în două mutări.

CAVALCADA CELOR DOI CAI

Caii sînt singurele piese de șah care pot sări peste obstacole sau ocoli piedicile ce le stau în cale, urmărind țeluri, adescori greu de ghicit. În partida pe care o redăm în continuare, doi cai albi, porniți de la locurile lor de pe linia 1-a, s-au grupat și, într-un avînt greu de oprit, au ajuns pînă pe linia a 8-a, alungînd regina și urmărind fără cruțare regele advers. Pînă la urmă, regina a rămas stingheră pe marginea tablei, iar bietul rege, gonit de cei doi bidivii, s-a declarat învis, înainte de a primi lovitura de grație. În acest mod

s-a sfârşit partida, cu un rege umilit şi învins, o regină alungată, şi cu doi cai lafăindu-se pe locurile ocupate înainte de cele două capete încoronate.

KHLOVBER

NAGY

Budapesta, 1912

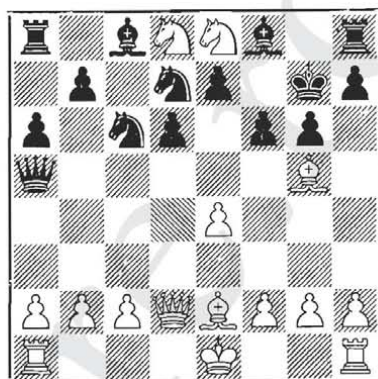
Apărarea siciliană

1. e4-c5 2. Cf3-Cc6 3. d4-c:d4 4. C:d4-Cf6 5. Cc3-d6 6. Ng5-a6 7. Dd2-Cd7 8. Ne2-g6 9. Cd5-f6 10. Cc6-Da5 11. Cdc7+-Rf7 12. Cd8+Rg7 13. Ce8+.

Negrul abandonează fără a mai aştepta intervenţia nebulului care urma să-l execute.

F. B.

Iată diagrama reprezentând poziţia finală a partidei :

Zimbiţi . . . Vă rugăm !

Ce este şahul?

Nicolae Andronesco

*Ce este şahul ? E un vechi
Prilej de relaxare,
La mese adunînd perechi
Cu gînduri de mutare*

*Fără să facă nici un mort,
Război în plină pace,
Nu-i altceva decît un sport
Ce tuturor place.*

*Jucat de toţi, şi mari şi mici,
La cluburi sau acasă,
De el poţi sigur ca să zici
Că e un sport . . . de masă*

*Nu poate fi jucat de proşti
Că . . . se încurcă-n semne !
O luptă între două oşti
Cu combatanţi . . . din lemne !*

*E-un joc sublim cum altul nu-i
Şi plin de fantezie,
Iar cel ce-i prins în plasa lui,
E prins pentru vecie !*

*Stăpin pe-ntregul mapamond,
Prin forţa-i spirituală,
Deşi e instructiv în fond,
El nu se-nvaţă-n şcoală.*

*Cînd doi şahişti în Cîsmigiu
Ocupă toată banca,
Unul se crede că-i Gheorghiu
Iar altul Capablanca !*

*Şahistul e un om loial,
Cu-n caracter integru,
Chiar . . . cînd jertfeşte cite-un cal
Pe-altarul alb şi negru*

*Doar bietul rege, mărginit
(Un pas la o mutare !),
Se simte foarte stingherit
Că . . . dama e mai tare !*

*Dacă-i prea slab şi-ameninţat,
Jertfeşte şi pionul,
Foarte grăbit . . . să intre-n pat,
Ca să-şi salveze tronul !*

*Nebuni sau cai, toţi au un rol.
Mai cad, ce-i drept, şi-n cursă,
În timp ce ceasul de control
Măsoară vremea scursă*

*Aş vrea să vă mai spun de mat,
De şah etern, remiză,
Dar . . . timpul meu s-a terminat !
Nu vreau să intru-n . . . criză !*

Marile noastre speranțe

Otilia Ganț

Printre participantele la finala A, din 1982, a campionatului național feminin de șah și-a făcut apariția o fetiță, sfioasă și cu privirea candidă, care încă nu împlinise 15 ani. Protagonistele întrecerii au privit-o cu îngăduință, apreciind totuși că iar fi stat mai bine să se joace cu păpușile decât să se angajeze într-o competiție de importanța unei finale de campionat național. De la prima rundă, însă, optica protagonistelor s-a schimbat. Fetița noastră s-a așezat cuminte la masa de joc și, parcă, dintr-o dată, i-a dispărut orice frică. A jucat cu multă ambiție, dând dovadă de o bună pregătire, compensând lipsa de experiență prin talent și voința de a învinge. Iar rezultatele nu s-au lăsat așteptate.

Dar, participarea Otiliei Ganț la finala țării nu reprezintă singurul ei mare succes. A câștigat semifinala de la Timișoara și s-a clasat pe primul loc și la finala Ligii B de la Cluj-Napoca. Ca junioară, de asemenea, a obținut numeroase succese, printre care menționăm câștigarea turneului internațional de junioare de la Drobeta Turnu-Severin, în 1982.

Otilia a început să joace șah la vîrsta de 7 ani și s-a format la Clubul sportiv școlar, sub îndrumarea profesoarei Ligia Jicman. A devenit componenta echipei Medicina Timișoara și pregătirea ei a fost preluată de maestrul internațional Emil Ungureanu. Sub conducerea lui a făcut un salt valoric și a ajuns astfel să fie cea mai tinăra sportivă care a participat vreodată într-o finală A.

Prezentăm în continuare partida pe care a jucat-o împotriva maestrei internaționale Margareta Teodorescu, componentă în mai multe rînduri a echipei naționale și olimpice a țării noastre. Comentariile acestei partide sînt făcute de maestrul internațional Mircea Pavlov, antrenorul echipei naționale feminine de șah.

TEODORESCU MARGARETA
GANȚ OTILIA

Finala „A” Mediaș 1982

Apărarea Siciliană

1. e4-c5 2. Cf3-d6 3. d4-Cf6 4. Cc3-ed4
5. Cd4-a6 6. f4-Cbd7 7. Ne2 ? ! (Mai activ este Nc4 ! sau Nd3) 7... e5 8. Cb3
(Din nou Cf5 se impunea) 8... b5 9. Nf3-Nb7 10. a3 ?-Ne7 11. Ne3-ef4 ! (Este instructiv modul în care mezina turneu-

lui sancţionează pe experimentata maestră internaţională pentru inexactităţile comise în deschidere). 12. Nf4-Dc7 13. 0-0 0-0 14. Rh1-Tfe8 ! 15. Cd4-Cc5 16. Cd5-Cd5 17. ed5-Nf6 ! 18. Tc1-Ce4 19. c3-Dc5 ! 20. Ne4-Te4 (În numai 10 mutări, Otilia Ganţ a obţinut o poziţie strategic câştigată şi va culege roadele...) 21. Cb3-Dd5 22. Dd5-Nd5 23. Cd4-Nc4 24. Tf2-Nd4 25. cd4-Td4 26. Te1-Tc8. Negrul are doi pioni în plus şi, cu toate încercările ulterioare ale adversarei de a se salva, va câştiga relativ uşor la mutarea 60 (27. h3-Ne6 28. Rh2-d5 29. Nc5-Te4 30. Tfe2-Nf5 31. Nc3-Tce8 32. Tc4-de4 33. Te3-Nd7 34. Rg3-f6 35. h4-h6 36. Rf2-Rf7 37. Tel-g5 38. hg5-hg5 39. Rc3-Ng4 40. g3-Nf3 41. Tc1-Td8 42. Nd4-f5 43. Tc7-Rg6 44. Tg7-Rh5

45. Nf6-f4 46. gf4-Td3 47. Rf2-gf4 48. Nc3-Nd1 49. Th7-Rg6 50. Tg7-Rh6 51. Te7-e3 52. Rf1-Nf3 53. Te6-Rg5 54. Ta6-Td1 55. Ne1-Ng4 56. Tb6-Nh3 57. Re2-Ng4 58. Rf1-f3 59. Tb5-Nf5 60. Te5-Rf4) (0-1).

Tinăra Otilia Ganţ (eleva maestrului internaţional Emil Ungureanu) promite mult...

*
* *
* *

Subscriem la concluzia lui Mircea Pavlov şi ne exprimăm convingerea că Otilia Ganţ se va pregăti în continuare cu aceeaşi sîrguinţă şi va da dovadă de aceeaşi virtuţi care au făcut din ea una din marile speranţe ale şahului timişorean.

P. B.

Epigrame

de Virgiliu Şchiopescu

**BĂNĂŢEANULUI NEBOIŞA
ILIJIN CARE A CÎŞTIGAT
„LA CEAS“ O PARTIDĂ
CU CAMPIONUL
FLORIN GHEORGHIU.**

*Zise bănăţeanul,
Cînd învinse „asul“
„Nu aduce anul,
Cît aduce ceasul“ !*

ŞAHUL „SPORT DE MASĂ“

*Şahul, ca joc apreciat,
Drept „Sport de masă“-i declarat
Şi este-aşa cu-adevărat,
La propriu şi la figurat !*

NĂZUINŢA DE PION ...

*Pionul cel mai mititel,
Crede-n izbînda lui deplină,
Că poartă-n raniţă la el,
O diademă de regină !*

OMAGIU „DAMEI“...

*Aşa-i la şah de-o veşnicie,
Tot ca la mine-n căsnicie,
Că şi de-aşi fi eu „DALAI-LAMA“
Şi ... tot mai tare este dama !*

**UNUI ŞAHIST AMATOR
CĂSĂTORIT CU O
CAMPIONĂ DE ŞAH**

*Tot învins bietul băiat,
În final s-a resemnat :
Neputînd s-o ducă-n MAT
S-a decis s-o ducă-n PAT !*

